

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, [ekonomijos] ir [literatūros] savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams	,,	2.00
pusmečiui	,,	1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 39

Philadelphia, Pa. 4 Spalių (October) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Kova su trustais.

TRUSTAS tai yra kurios nors pramonės šakos susidraugavimas, kompanijų sutartis, kad tarp jų nebut konkurencijos (lenktynių). Trustai – kitaip: korporacijos – teipgi įvyksta ir tarp atskirų pramoninių trustų, teip, kad ilgainiui, rodos, vienoje ir toje pačioje valstybėje (šalyje) nebūs jokių lenktynių tarp pramonininkų, pabrikantų. Į trustus rišasi pirmiausiai didėsės kompanijos, ir per tai mažasias kompanijas arba pavienius pramonininkus jau gamtišku būdu užstelia, panaikina, bet, žinoma, prie to visada yra vartojama gudrybė: viršų ima galingesniejie – turtingesniejie.

Amerikos Jungtinėse Valstybėse trustai smarkiai auga ir tveriasi nauji tose įvairiose pramonėse, kur da jų nebuvo.

Valdžia su jais «kovoja». Tai vadinasi – grumoja anti-trustų įstatymais. Nubaūdžia juos nekartą pinigine pabauda, kam teip begėdiškai mažesnius pramonininkus subankrutina. Trustų smakui kelią užtveria įstatymų popiergalium. Ir tai įstatymų, kuriuos kontroliuoja pačių trustų atstovai.

Pernai, kada prezidento Roozevelto kalbos pasipylė priešais trustus, ypač prieš geležinkelius, tai kapitalistai ant Wall gatvės New Yorke paleido juokus, parodydami, kad pats prezidentas yra dideliu vieno geležinkelio kompanu, taigi ir trusto sąnariu.

Kova prieš trustus kiek aptilo. Ir kaip tik ta kova iš valdžios pusės smarkiau apsireiškia, tai lyg tyčia daugiau atsiranda visai naujų trustų, kuriuos ta pati valdžia užtvirtina (inkorporuoja). Teip pradžioj šių metų atsirado keli trustai, tarp jų susidraugavo žuvų pramonininkai. Valdžia tuo tarpu, kada ėjo kalbos apie grėšiančią karę su Japoniją, rūpinosi, kad Amerikos arsenalas permažas, o nė vieno parako pabrinko valstybė neturi, vis privatiškos kompanijos išdirba paraką, bet joku būdu negalėtų pristatyt tiek, kiek reiktų, karei įvykus. Valdžia neva laužė sau galvą, kad nors parako dirbtuvė būtų visuomeniška. Bet štai šiomis dienomis (rugs. 28 d.) tapo inkorporuotas Dover'e, Del, naujas bedumio parako trustas su 2 milijonais kapitalo. O nuo seniaus jau gy-

vuoja Du Pont Powder Trust; jo galva yra Jungt. Valstybių senatorius H. A. Du Pont; dėlto jo vardu ir tas trustas pavadintas. Naujasis parako trustas vadinasi «Republic Smokeless Powder Company». Vienas jo inkorporatorių, Robert S. Waddell, prezidentas «Buckeye Powder Co. of Peoria», nusiskundžia Du Ponto trustu ir eina prie to, kad paskutinį panaikintų valdžia, kuri buk ir stengiasi tai padaryt.

Viena tik komedija: pati valdžia susideda iš trustų atstovų ir eis prieš trustus. Pagalios, ar trustai galima ir ar reikalinga panaikinti? Mūsų programe pasakya: «Ekonomiškai išsiplėtojimas buržujinėje visuomenėje priverstinai varo į prapultį mažąją produkciją». Tai mažoji pramonė nyksta dėl to, kad eina ekonomiškai išsiplėtojimas. Trustų naikinimas, ardyimas reikštų stabdymą to išsiplėtojimo; taigi turėtų but apleisti didieji pabirkai, didėsės mašynos, neapsakomai palengvinančios darbą, o jų vietoj sugrištų senoji amatninkų gadyne, kurioj su prastais įrankiais, menkoms mašinoms buvo išdirbami visoki daiktai, sulyginant daug prasčiau, negu su pagalba ištobulintų mašynų.

Šitas surėdymas, kuriame viešpatuoja baises nenaturališkias (neišaiškinamas gamtos įstatymais) išnaudojimas, eina naturališku keliu prie to, kad, sutraukus visai pramonei į daugelio susidraugavusių turto valdovų, toliau neturės kur eit ir, sulyg gamtos įstatymų, turės atsitikt pervarta; ta pervarta tai reiškia, kad visos šalies turtas iš privatiškų rankų turės pereit į visuomenės rankas. Trustas jau apima visuomenę, tik jį prisis perimti iš privatiškų rankų į visuomenės rankas. Socijalistai nė kiek nemanu prieš trustus kovot, nes ta kova būtų tuščia, nenaturališka. Prieš juos «kovoja», kaip aukščiau matėme, jų pačių atstovai, — tuom nori žmonių, ypač smulkiosios buržuazijos (mažų pramonininkų, biznierių) akis meiliai ant savęs atkreipti, kad — ot kaip valdžia rūpinasi jumis, smulkieji buržuazai! Balsuokite vėla už mūsų didžturčių partijos kandidatus, už trustų tvėrikus! Tuomi, žinoma, turčiai tik labiau aptamsina polilitiškąjį minių susipratimą ir teip jiems pasiseka visuomenę valdyt ir ekonomiškai ir politiškai. Ko geresnio ta kova su trustais niekam nepadaro, o patys trustai tartum labiau per tai tarpsta.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA SEPTINTA.

6. Ekonomiškoji kova.

(Tąsa).

AIŠKIAUSIA, rodos, nupiešia darbininkų marumą skaitlinės, surinktos anglų statistiko I. Holem. Jis tvirtina, kad turtingesniųjų klesų žmonės Anglijoj miršta vidutiniškai sulaukę 44 metų, tuo tarpu vidutinis darbininkų klesos senumas nepereina 22 metų, teip, kad galima sakyt, kad kapitalistų surėdymo gadyne darbininkas gyvena du syk trumpiau, kaip turtingas žmogus. Viennoje, kur uždarbiai sulyginamai aukštesni, ne kaip kitur kur Austrijoj, pašelpinių sąjungų nariai mirdavo vidutiniškai sulaukę 37

metų, ir didžiausias marumas buvo amžiuje nuo 15 iki 35 metų.

O dabar atsiminkite da ypatingus pavojus atskirose pramonės šakose, kaip išdirbystėse: medžio, anglies, stiklo, akmens, geležies ir rago, kasyklose, spaustuvėse, popieros dirbtuvėse, tekinamųjų darbų dirbtuvėse ir tt. Atsiminkite įkaitintąjį orą špižo liejyklose, geležies tirpyklose, stiklo pabirkuose, užkrėstą nuodais orą cino, vario, švino išdirbystėse, darbuose su sidabru ir aršenu, vitrijolo dirbtuvėse; atsiminkite pavojus, gręsenčius darbininkui ant geležinkelio, mašinų pabirkuose, malūnuose ir teip toliau, ir teip toliau! Kokia gi daugybė pavojų, ardančių sveikatą, trumpinančių gyvenimą!

Ar galima stebėtis, jeigu šitos kenksmingos pasekmės nepasielkia vienai darbininko ypatai, bet persiduoda antrajai, trečiajai ir net ketvirtajai genterkai? Ar galima stebėtis, jeigu proletarų vaikai «gema ant svieto su prakeikimo antspauda ant kaktos», kaip išsitarė vienas anglas, Moudsley, kad tie vargingi sutvėrimai silpni ir išblyškę, kad jie nyksta nuo džiovos, geltligės ir angliškosios ligos, kad dėlei nugarkaulio ligų jie išmažens tampa išgamomis? Iš 100 vaikų Europoje vidutiniškai 19 miršta pirmuose amžiaus metuose. Viennoje miršta vidutiniškai 23–34 nuošimčiai, ir iš kur šitas didesnis myrių skaičius? To priežastis tai didelis marumas darbininkų kvartale, kur miršta iki 32-jų iš šimto, tuo tarpu kito-se miesto dalise iš šimto miršta 10–11.

Panašų skirtumą mes randam negyvų gimusių vaikų skaičiuose. Savystovių žmonių sluogsnuose, ačiū turtui, profesijai ar amatui, atsiejio ant tūkstančio negyvų gimusiųjų Prūsiose nuo 1871 iki 1887 metų tik 42 su viršum (42.7), kuomet tarp sluogsnų, imančių pašelpą, tas skaičius buvo pakilęs ikt 65 (65.6) ant tūkstančio, o tarp draugijos įstaigų — prieglaudų — iki 119 suviršum (119.9) ant tūkstančio.

Ar gi jau teip gali būt nepaisomas dalykas, ar gerai valgo ir geria, ar gerai gyvena proletarijatas, arba blogai? Tai toli ne vis tiek, nes tai klausimas apie visišką darbininkų klesos išsigimimą, apie visišką jos nusilpnėjimą, apie neišvengtina jos išmirimą, jeigu tosios blogos sąlygos nepersimainys, ir apie tai liudija ne kas kitas, kaip kareivijos statistika.

1887 metais iš kiekvieno tūkstančio žmonių, stojusių Austrijoj atlikti kareivystės priedermes, pasirodė netinkančiais į kariūmenę 657 vyrai; 1882 m. jau tas skaičius pakilo iki 824, o kai kuriuose apskričiuose iš kiekvieno tūkstančio vyrų atsirado vos 46 tinkati į vaiską. Reichenberge iš kiekvieno 1,000 vyrų atrasta tinkančių 23, o kaikuriuose Silezijos apskričiuose nebuvo nė vieno tinkančio į kariūmenę vyro! Aš pirmiau vis nenorėjau tam tikėti, o ir susirinkimuose, papasakojus apie tai, klausytojai stebėdavosi ir klausdavo: ar gi jau visam apskirtyje negalėjo rasti nė vieno žmogaus, galinčio nešt ginklus? Bet ar du metu atgal aš viename tų apskričių gyvenau keletą mėnesių, buvojau tolimiausiuose jo kampuose, so džiuose labiausiai užmestuose kur atkampyje, ir aš savo akim persitkrinau, kad visi gyventojai — žemo augimo, išgamiški, siaurakrutiniai, ir kuomet man teko kalbėti apie tai vienam susirinkime, vienas valdininkas paskui man praušė, kad jis pats tame persitkrinęs, kada jam sykį prisiėjo dalyvauti rekrūtų rinkimuose, kaipo atstovui nuo vyriausybės.

Daktaras von-Rechenberg, nuodugnai ištyręs audėjų padėjimą, duoda sekantį trumpą, bet pasibaisėtiną aprašymą vienos audėjų šeimos: «Ir pats ir pati suliesėje, žemō ūgio, jis tankiai serga, ji sveika, ir, nežiūrint gilios senatvės, gana mitri; jis sveria 52 kilogramus, o ji — 41. Juodu abu perdaug silpni, kad galėtų išeiti į lauką prie darbo. Visas jų pelnas tai 286 markės, išleidimas — 286 markės 28 fenigiai, iš ko atsieina ant žmogaus 30 fenigių už dieną*). Teiptai darbininkų klesa tokiose sąlygose ištikro išsigema; tai ne perdėjimas, bet baisi teisybė.

*) 1 markė = 46 kap. = 24 centai. 1 markė eina 100 fen.

Bet proletarijatas išsigema ne tik fiziškai (kūniškai), bet ir doriškai, ir dvasiškai. Beprotybės atsitikimai dauginasi. Ir kaip tai gali būti kitaip, kada per daug nuvargę smegens yra spaudžiami rūpesčiais ir dėl žmogaus bado jie netenka jokios valdžios ant jo kūno. Dvasiškų ligonių skaičius Austrijoje augo nuo 45,529-nių 1880 metais iki 51,822-jų 1890 m; t.y. ant 14 nuošimčių, kuomet visų žmonių skaičius per tą laiką užaugo tik ant 7 nuošimčių.

Teip-gi pasididino girtuoklystė. 1860–65 m. žmonių skaičius Austrijoje buvo 19.5 milijonų; alaus suvartota 43.5 milijonų hektolitru, o degtinės 65.5 milijonų hektolitru. 1880–85 m. žmonių buvo 22 milijonai, t.y. priaugo tik 2.5 milijonų, o alaus buvo suvartota 70.5 mil. hektolitru, t.y. vartojimas užaugo ant 27 milijonų, o degtinės buvo suvartota vienais tik 1885 metais 86.5 milijonų hektolitru. Suprantama, kuomet valstybė nori gauti 35 milijonus guldenų akoyčios, ji turi stengtis padidinti ir vartojimą 1885 m. Korintijoje viena degtinės sankrova atsiėjo ant 118 gyventojų, Čekijoje — ant 59 gyventojų, o kaikuriose vietose net ant 21 gyventojaus.

Toliaus, ar galima stebėtis, kad prasižengimų skaitlius auga? Ten, kur dvasiškų ligonių ir girtuoklių skaičius didinasi, turi ir kalėjimai būti perpildyti kaltininkais. 1874–1878 m. Austrijoje vidutiniškai buvo per metus 366,333 teismo nuosprendžiai, 1879–1883 m. — 481,780 nuosprendžių, 1884–1888 m. — 574,252 ir, ant galo, 1889 metais buvo 576,166 nuosprendžiai. Visų prasižengimų 63 nuošimčiai (t.y. 63 iš 100) išpuolė vagystei. 1889 m. suviršum 90 nuošimčių (90.5) apkaltintintųjų buvo pavargėliai, 9.1 nuošimčio turėjo šioki-toki turta, ir 0.4 nuošimčio, t.y. mažiaus pusės nuošimčio, pripuolė žmonėms turtingiems.

Aš nupiešiau prieš jus nors keliais brukškiais pasekmes kapitalizmo įtekmės ant fiziško ir morališko (doriško) darbininkų išsiplėtojimo, ir jus matote, prieš kokią skradžią mes stovime. Ar gi gali teip nupuolus, pavirtus į laukinę, alkana ir vargstanti nuo girtuoklystės ir įvairiausių ligų draugijos klesna nuojegiai ir garbingai imti ant savęs sutvarkymą tų supainiotų draugijos sątikų, kapitalizmo sutvertų? Ar turės ji tam dalykui užtektinai supratimo ir gražių pasikilnijimų? Niekados! Štai dėlko reikalinga apsaugot proletariją nuo tojo fiziško išsigimimo. Mums reikalingi žmonės sveiki ir tvirti, o ne nuo išbadėjimo svyrnojančios baidyklės, ir kad toki žmonės būtų sutverti, mes turime vesti ekonomišką kovą.

(Toliaus bus).

Anarchizmas ir socializmas.*)

NE vienas skaitytojų yra girdėjęs apie anarchistus, apie pasikėsinimus ant gyvybės karalių, prezidentų ir tt. Pavyzdžiui, kaip tai atsitiko pereitais metais Ispanijoje, kada laike karaliaus vestuvių buvo mestos 3 bombos. Vienok mažai kas težino, ko nori anarchistai; dauguma išvaidina sau, kad jie ešą paprasti teroristai. O ištikrųjų yra kitaip. Ne visi anarchistai vartoja pasikėsinimus, terorą. Priešingai — daugelis jų priešinasi tam, atsiiduodami ramiai savo propagandai, arba savo mokslo platinimui, ir tik išreiškia nepaklusnumą valdžioms, jus persekiojančioms, tai išreiškia ant galo demonstracijomis, neramumu.

Terorą savam laike vartoja visoki žmonės, prigulinti prie visokių partijų; yra juk atsitikimų, kad aristokratai terorą vartojo prieš karalius, kaip lygiai ir paskutiniai jį gana tankiai vartoja; buržuazija tuo patim būdu kariavo su aristokratais ir karaliais, darbininkai su buržuazija, katalikai užmušinėjo protestonus, protestonai katalikus. Teroras yra tikrai vidurinė kova, o ne progra-

3
minė; dėlto gali jam tarnauti žmonės, kokių nors pažiūrų ir partijų.

Bet klausimas yra: ko-gi nori anarchistai? Negalima vienok ant to klausimo gerą duot atsakymą, kadangi tarpe anarchistų yra žymus nevienodumas. Vienam tikrai veiksme jie turi vienokią mislį: visi nori panaikinti visoki viešpatavimą, visokią valdžią. Priešingi jie yra ne tikrai viešpatystės despotizmui ir konstitucijai, bet jau dabar kovoja su šiandieniniu, ateityj įvyksiančiu, socializmu. Sulyg anarchistų nuomonės, žmonija gali apsieit visai be jokios administracijos, be jokios žmonių valdžios; lai kiekvienas turi visuotiną laisvę, lai apsieina, kaip kas nori. Kituose dalykuose anarchistai turi daugel pažvalgų. Vadinami anarchistai-individualistai, eidami prie nuvertimo visokios valdžios nori užlaikyti privatišką nuosavybę: lai kiekvienas ima, ko kas nori — sako jie; anarchistai-komunistai mano visai priešingai, jie stoja prieš privatišką nuosavybę (savastį) ir nori, kad ne tik darbo įstaigos, bet viskas, kas yra išdirbama, būtų nuosavybe visuomenės. Bet anarchistai-kolektyvistai tikrai produkcijos įrankius ir pragumus nori paversti visuomenės nuosavybe. Vienok beveik visi anarchistai yra komunistais. Jie aštriai stoja prieš socialistus, užmėtinėja jiems, kad ateinančioj socializmo tvarkoj pasiliks despotizmas, nurodo, kad da didesnis, negu šiandieninis. Socialistai vienok nori ir ateityj užlaikyti valdžią. Perėjus dirbtuvėms, kasykloms ir žemei iš pavienių ypatų rankų į visuomenės rankas, žmonės reikalaus administracijos, katra turės valdyti produkeiją (išdirbystę); kaip kiekvienas bus laisvas, visi galės naudotis išdirbystės vaisiais ir turės gerą būvį; vienok užlaikymui atsakančios tvarkos darbe, visuomenės reikalų bėgio užtikrinimui, valdžia turės būt ir ateinančiame socializmo surėdyme. Žmonija pames savo dabartinį charakterį (būdą), panaikys iš savo tarpo militarizmą (kareivystę), o įves vien darbo organizaciją, tvarką ir gerovę. Anarchizmas atsirado dėlto, kad daugybė neteko vilties sulaukti ko gero abelnai iš viešpatystės, taigi ir iš socialistiškosios. Kadangi Prancūzų revoliucijos 1789, 1848 ir 1971 metais suviliojo daugelio žmonių viltis, taigi daugelis pradėjo stoti prieš visokią valdžią, da-gi laike revoliucijos, spręzdami, kad ta revoliucijoniška valdžia sulaiko revoliucijos bėgį ir neleidžia visiškai nugriauti ešančią tvarką.

Paskutiniuose laikuose konstitucijinėse valstybėse socialdemokratatai prisilaiko lėtos taktikos, tas nepatiko daugeliui socialistų ir jie išstojo iš organizacijos ir tapo anarchistais. Negreitas, bet tikras kelias, kuriuo eina socialdemokratatai neužganėdina alkstančių biednų proletarų, žmonių be nuolatinio užsiėmimo. Trokšta jie greito visuomenės perversmo, kuris tuojaus įvestų komunizmą ir sugriautų netikusią valstybę. Viltis, kad anarchistų judėjimas priartįs laiką jų išliuosavimo, traukia juos prie jo. Anarchizmo aiškintojai (teoretikai) vienok supranta, kad sunku yra išsyk iššaukti revoliuciją, taigi jie nori visuomenę rengti prie jos ilgiaus, bet išalkusiųjų minių atstovai reikalauja greitos pagalbos, nori per terorą priartinti išsiveržimą revoliucijos. Tuo pačiu atžvilgiu praktiški-anarchistai bando prie didelių streikų iššaukti visuotiną sukilimą.

Anarchistai nepasikakina kova su viešpatybe, jie teipgi priešingi tikrajai organizacijai, patys jos teipgi visai neturi, kiekvienas veikia, kaip nori ir kaip moka. Kartais pasiteirauja visi bendrai, ką veikti arba kokią demonstraciją ar pasikėsinimą atlikti; teiravimasis tas vienok laikinis, ir iš liuosos valios juose dalyvaudami nesijaučia turį koki uždavini. Anarchistų klubai Amerikoje nėra organizacijomis, joks klubo nutarimas nėra klubo sąnarių priederme. Paskutiniuoku laiku neskaitlinga anarchistų atskala Prancūzijoje propaguoja reikalą organizuoti darbininkus, bet pirmiaus ar paskiaus jie pereis prie socialdemokratų, tai nereikia apie juos daugiau nė kalbėt. Kad būtų kokia revoliucijoniškesnė

* Pagal lenkišką.

socijalistų organizacija, kuri jau šiandien rengtusi į socijališkąją (draugijos) revoliuciją, tada beabejonės anarchistų dauguma perstotų misliję apie visišką valstybės panaikinimą, apie kovą prieš visokią organizaciją ir prisidėtų prie socijalistų revoliucionierių.

Anarchizmas yra utopija arba svajonė: laikui bėgant žmonės kas kartas įgyja kitokius patikimus ir būdus; žmonių pasidauginimas kas kartas daro painesniais visuomenės reikalus ir tie kas kartas reikalauja geresnės organizacijos (susitelkimo), kur visados turi būt kokia nors valdžia, kokia nors valdančioji dauguma.

Teroras, kurį anarchistai vartoja konstitucijinėse šaliose, kur yra visuotina balsavimo tiesa, yra nereikalingas ir nieko gero negali atnešti darbininkams. Konstitucijinėse viešpatystėse (valstybėse) atsakomybė už tai, kas jose blogo darosi, negali kristi ant vieno monarchos, prezidento, ar kelių ministrų, kadangi be jų žmonių valdo šalį parlamento dauguma, taigi parlamentas yra teipgi atsakomas, o ištikrųjų atsakomybė puola ant visuomenės, kuri tą parlamentą išsirinko.

Taigi neišmintingu yra daiktu, pavyzdžiui — užmušimas prezidento Jungtinėse Valstybėse, nes jį čionai renka visi žmonės, visuomenė.

Be to reikia pastebėti, kad konstitucijinėse viešpatystėse, kur yra žodžio, spaudos, susirinkimų ir draugijų laisvė, teroras yra nereikalingas, nes čion galima legališkai, — įstatymams leidžiant, — pertikrinėti žmonių minias, kad esanti tvarka yra jiems pragaištinga ir tuo keliu prieiti prie visuomenės perversmo. Teroras teipgi nieko negali iškovoti ir anarchizmui. Didelė žmonių dauguma yra ir bus priešinga panaikinimui valstybės, įstatymų ir tt.; dėlto anarchistų teroras ir negali valdžių priversti, kad nusileistų prieš juos.

Tarp anarchistų yra daug gerbtinų žmonių, su pasišventimu — didvyrių; gaila, kad jų darbas negali atnešti naudos!

Organizacijos stoka padaro darbininkų judėjime mandulį, kuris beabejo yra vodingas.

Z. Jank.

Kapitalizmas Japonijoje.

APIE penkiasdešimtis ar kiek metų atgal Japonijos pramonės išsivystymas, buvo da tik feodališkame laipsnyje, ir buvo svarbi rinka, kur perviršis išdirbinių kitų šalių buvo gerai parduodamas.

Augančioji klesa pirklių ir mažų pramoninkų, įgaudami ekonomišką galybę, pradėjo ją atkreipti ant politiškos dirvos, ir greitai valdžia buvo jų rankose, ponai ir pats mikado prisidėjo kaip valdytojai naujoj sistemoj, ir kapitalizmas tapo tvirtai pastatytas. Dirbtuvės pastatytos, geležinkeliai įvesti, įvesta nuolatinė armija, ir įkurtas kariškas laivynas. Kaimiečiai tapo išvaryti iš savo ūkių, kaimo gyventojai nuolatos mažinosi, ir pirmiau buvę laimingi ir sveiki Japonijos kaimiečiai, dabar atsидūrė ant rinkos, pardavinėdami savo fizišką energiją, savo darbo pajiegą, kaip kokį tavorą, už algas — rinkos prekę už savo darbą.

Dabar Japonijos darbininkai, esant tokiame ekonomiškame padėjime, sutveria perviršį, kurį kapitalistų klesa nuo jų išplėšia, ir tas perviršis turi būt išleistas į svieto rinkas, apmainytas ant aukso, saiko visų tavorų; ir kad prižiūrėti ir užlaikyti savo reikalus tose pačiose rinkose, ir pasekmingai uždaryti savo namines rinkas svetimiems išdirbiniams, Japonija atrado reikalingu eiti į karę, kaip tai liudija Rusų-Japonų karė. Bet da nuožmesnė, da ne teisingesnė kova, kurios kapitalistų presa (spauda) nenor patėmyti, siaučia dabar Japonijoje. Ji siaučia su tokiau pat baisumu,

nuožmumu, nelaimėms ir kančioms, kokia yra tose šaliose, kur darbo įrankiai priguli kokiai vienai klesai; ta nuosavybė iškelia ponus ant darbininkų, priverčia tuos vargšus nuo pat kūdikystės nešioti retėžius algos-vergijos, lupa pelną parazitams, darbo įrankių savininkams; tie nieko neveikia, tik sunaudoja raumenis, kraują ir kaulus darbininkų. Taigi ta kova, kurią kapitalistų presa ignoroja ir darbo laikraščiai užginčija yra žinoma socijalistų filiozofijoje kaip klesų kova — ta nesuvaldoma kova tarp vienos ir kitos klesos.

Visi draugijiniai klausimai turi savo šaknis giliai šioje ekonomiškoje kovoje. Kad mes perkratinėjam istorijos lakštus su tikrai susipratusia akia, mes matom augimą bedarbių armijos, biednumą, nedorybes, girtybes, pasileidimą ir savžudystes. Mums, jeigu mes neesame apsipaziinę su socijalizmo mokslu, sunku suprasti, kad tam viskam pirmtakauja, be jokio išėmimo, ekonomišką klausimą, nes mes esame gimę kapitalizmo surėdyme. Mes atėjome ant šio svieto su algos-vergijos pančiais ir retėžiais ant pečių; mes papratę girdėt jų čerškėjimą; papratę klausyt dejavimus kenčiančių darbininkų; priversti mislyti, kad teip turi būt ir teip pasibaigs mūsų gyvenimas.

Bet daugelis Japonijos algos vergų atsimenta, kada ūkininkus išvarinėjo iš ūkės, atsimenta sutvėrimą darbo rinkos. Jie matė augimą kapitalizmo iš vienos pusės ir biednumą iš kitos. Pažangiausiai ir geriausiai išsilavinę priėmė revoliucijoniško socijalizmo mokslą, ir dabar šaukia Japonijos darbininkus vienyti su darbininkais visų kitų šalių, kad nuversti tarptautišką kapitalizmą.

Čia pridėta keletas skaitlinių, surinktų iš Japonijos socijalistiško laikraščio «Revoliucija», parodančių palinkimą prie savžudystės augant kapitalizmui:

Savžudystės Japonijoje.

Šita tobyčia parodo pasididimų savžudystės per penkerius metus:

Metal	Vyrų	Motėrų
1895	4,400	2,800
1896	4,400	2,900
1897	4,600	3,000
1898	6,400	3,300
1899	5,000	3,300

Pažvelgus ant parodytos tobyčios matyt, kaip savžudystė kasmetas didinosi, ypač 1898 metuose, kada ryžių kaina buvo augščiausia. Tas parodo, kad pragyvenimas buvo brangesnis, negu darbininkai uždirdavo, ir tas tai yra tikra priežastis savžudystės.

Iš to, kas pasakyta, matyt, kad kapitalizmas yra priežastis nelaimių ir darbininkų pavergimo, tad priderystė kiekvieno darbininko pasaulėje organizuoti ant politikos ir pramonės lauko, organizuoti dirbtuvėse ir kasyklose, kad galėtume išpildyti savo istorišką pašaukimą. Organizuoik ne dėlto, kad paimti valdžią į savo rankas ir paskui išleidinėti įstatymus, bet dėlto, kad galėtum sunaikinti politišką kapitalizmo našta. Iš kitos pusės ant pramonės lauko tu paimsi viršų ne dėlto, kad naikinti, bet kad paliuosuoti darbo mašinerijas žmonijai ir civilizacijai. — («The Socialist», Edinburgh).

Musu biznieriai.

ATSIMENU vienos tautiškos draugijos apvaikščiojimą Chicagoj, kuriame daug draugijų dalyvavo; kalbėtojai buvo užkvieisti iš draugysčių ir vienas iš 4 tos kuopos Liet. Soc. Sąjungos, bet pastarajam neleido kalbėti (gal dėlto, kad socijalistas ir, kad pirmsėdis to apvaikščiojimo buvo biznierius). Tas ap-

vaikščiojimas buvo ne geresnis ir ne blogesnis už kitus draugysčių apvaikščiojimus.

Bet ant manęs padarė didelį įspūdį vieno kalbėtojaus žodžiai kuriuos ir šiandien gerai atsimenu: Reikalinga yra mums vienybė! — sakė jis, — vienybėj būdami galime daugiau nuveikti. Todėl biznieriiai turi eiti išvien su darbininkais.

Tai buvo žodžiai J.P. Mažeikos. Nedaug laiko praėjo, ir tas ponas parodė savo solidariškumą su darbininkais.

Rugpiūčio 13 d. bekalbant darbininkams ant gatvės, nieko ypatingai, vien apie dabartines darbininkų gyvenimo sąlygas — Mažeikos moteris atėjo į būrį susirinkusiųjų ir pradėjo daryti visokius išmėtinėjimus kaip kalbėtojams, taip ir susirinkusiems. Tokiam žmonių būryje vieni pritarė jos pliauškalams, kiti neapkenčė, bet greitai laiku iš savo tarpo prašalino. Po to pribuvo jos vyras su policija ir griebė areštuoti vieną iš susirinkusiųjų, bet minia įniršus neleido to padaryti; tada bandė nuvaryti kalbėtojus iš tos vietos, bet ir to negalėjo padaryti, tai pasiganėdino vien keiksmu. Tas ne taip būtų juokinga, bet savo kvailą darbą varė da toliaus: vaikščiojo stuba nuo stubos ir rinko parašus, kad socialistas uždraustų kalbėti ant gatvės priešais savo namą. Tai ir pasirodė didžiausiu darbininkų priešu: gatavas būtų paminti šalies įstatymus ir svarbesnius konstitucijos punktus, už ką darbininkai kovoja, tai yra už susirinkimų laisvę.

Antras atsitikimas buvo rugsėjo 2 d. (Labor Day). Toj pačioj vietoje laikė prakalbas socialistai, ir čionai vėl buvosurengta provokacija, kaip daro Rusijos juodašimėiai. Nausiedas šaudė iš revolverio, nuduodamas neva socialistai šaudą, kad galima būtų surasti priežastis apskusti policijai; tuom tarpu kun. Kriauciūnas davė žinią policijai, kad socialistai riaušės kelią... Pribuvus policijai jau buvo užbaigtos prakalbos, bet žmonių dauguma tebestovėjo ant gatvės ginčijos tarp savęs; tam tarpe buvo ir «Katalikų» redaktorius, Brandukas, kuris pradėjo ginčytis su policija, kam toji leidžianti socialistams kalbėti; bet neilgai ginčijos — pasijuto beęsąs karietoj; ant rytojaus gavo užsimokėti 11 dol. už pasivažinėjimą policijos karietoj. Tai mūsų biznieriiai, apsidengę tautystės ploščium, daro sau gyvenimą iš savo tautiečių darbininkų su veidmainingoms savo kalboms. Laikas būtų ir darbininkams pažinti savo priešus.

Socialistas.

Artojui.

Vargsta, kenčia žmogus silpnas.

Jį valdonai spaudžia.

Jie varguolio kerpa vilnas,

O varguolis snaudžia...

Kelkis, broli, pažiūrėkie,

Kas su tavim dedas;

Savo būvį pritrūėkie —

Štai — užpuls veik badas.

Eik į lauką, kask, ark žemę,

Šauk į darbą brolius,

Kurie svaiguliu aptemę...

Budinkie artojus.

Proto pančius atliuosuokie —

Laisvas taps ir kūnas...

Vilnas kirpti nesiduokie,

Tu esi galiūnas.

P.Sakat.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika ir Rusija. New Yorke, pagrižes iš Rusijos Hamilton Lewis iš Chicago, tenai tyrinėjes pleną sujungimo Alaskos su Siberija su pagelba geležinkelio arba tunelio po Beringo pertaka, pranešė, kad Rusijos valdžia nenorinti to sujungimo ir neduos atsakomos koncepcijos Amerikos kapitalistams, nes tas sujungimas neatsakąs jos kariškiems reikalams. Rusijos valdžia pradeda iš visų pusių bijotis. Bet dėlto Persijos valdžią kursto prie slopinimo savo šalyj politiškoko judėjimo ir siaurinio naujos konstitucijos, aiškindama, kad ta netvarka persimuša per sieną į Rusijos pakraščius, tai Rusija turės statyt spėką prieš tai.

Rusija. Ir trečioji dūma matomai bus priešinga valdžiai. Rinkimai daugelyje vietų, nors da neužsibaigę, parodo, kad bus išrinkti atstovai pirmėiviai ir tokiu būdu dūma bus valdžios norams neatsakanti. Patys rinkimai atsibūva gana ramiai. Valdžios grasinimai daugelį į baimę įvaro, kad net apleidžia savo balsavimo tiesą ir nedalyvauja rinkimuose.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Visuotinas streikas. Montanoj, Helena mieste nuo kurio laiko streikuoja telefonų «Bell» kompanijos darbininkai. Kadangi kompanija neišpildo darbininkų reikalavimų, tai streikininkai veda agitaciją, kad visi darbininkai tam mieste sustreikuotų, kur tik vartojamas telefonas «Bell»; visų unijų valdyba išleido tam tikrą atsišaukimą. Kadangi telefonas «Bell» vartojamas visam mieste, tai streikas apims ir tramvajus, ir pabirkus, ir visą miestą.

Visasvietinės pramonės darbininkų sąjungos susivažiavimas. Pasiibaigė Chicagoj visuomeniškas Amerikos visasvietinės pramonės darbininkų («Industrial Workers of the World») susivažiavimas. Tarp kito susivažiavimas nemažai laiko pašventė svarstymams apie darbininkų organizacijos būdą ir kelią, prie to patrėmė esančias unijas ir Amerikos darbo Federaciją, kurios eina kreivais keliais ir visai neveda darbininkų prie tikrojo savo reikalų supratimo. Ypatingas dalykas, kad tą nuomonę išreiškė du atstovai anglekasių unijos, (United Mine Workers of America) Mitchellio vedamos. Vienas jų, M.W. Fennel iš Panama, Ill., aiškino, dėlko anglekasių unija norint suvienyt su viso svieto pramonės darbininkais. Jis sakė, kad atskirų pramonų organizacijos netinka kovai su kapitalu, kuris vienija visų pramonų pabirkantus, o tosios atskirai kovojančios sąjungos tik skirsto darbininkus. Kitas delegatas buvo iš Pittsburgo distrikto, W.H. Thomas. Savo prakalboj teipgi kritikavo vodingą Am. Darbo Fed. taktiką (kovos būdą), ypatingai menką ir ne klesinę politiką jos vadovų.

Susivažiavime buvo 119 delegatų iš visų Amerikos kraštų.

Darbininku judejimas svetur.

Antverpijos mieste (Belgijoj), kaip jau žinoma, buvo dokų darbininkų streikas, kuris tęsėsi apie pusantro mėnesio ir rugs. 24 d. pasibaigė su visiška laivų savininkų federacijos pergale. Streiko vedėjų susirinkimas nusprendė; kad darbininkas grįžtų prie darbo senomis sąlygomis. Buvo mat daug streiklaužių net iš kitų šalių atgabentų ir laivų savininkai galėjo drūčiai savo sutartį laikyti.

Dabar dokų darbininkų streikas negalės Antverpijoj būti per keletą metų.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Lietuvos Socijaldemokratų Partijos susivažiavimas tęsėsi, apie 10 dienų Krokavos mieste. Rinkimuose į dumą nutarta dalyvauti. Nutarta kovoti už politiškąją Lietuvos autonomiją su seimu Vilniuje. Žemės klausime priimta konfiskacija (atėmimas) valdžios, caro rūmų, caro giminės, bažnyčių, klostorių, cerkvių ir dvarų žemės. Atimtąją žemę sutvarkyti pavedama autonomiškamjam seimui.

LSDP. Zanavykų rajono konferencija (Suv. gub.). Sušaukta buvo rugpiūčio 25 d. Buvo 8 atstovai nuo kuopelių ir vienas pašalinis. Dauguma balsų nutarta dalyvauti dūmos rinkimuose. Nutarta stengtis kuodaugiausia išplatinti raštų ir kur tik bus galima tvirti kuopeles. Chuliganus persergėti per laiškus, ir jeigu nesiliaus dirbę riaušes, apgarsinti viešai jų pravardes.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Susitvėręs rajonas mieste Pana, Ill., rugsėjo 1 d. vadysis VI-tas Rajonas Illinojaus valstybės.

Visi rajonai privalo išrinkti po vieną narį į LSS. veikiamąjį komitetą.

Ant užklauso II-jo Rajono «Kovos» N 32, kaip toki nariai turi būti renkami: per referendum rajono kuopų, ar konferencijoj — Pildomasis Komitetas tą klausimą nusprendė taip: Praktiškiau būtų rinkti per referendum kuopų, bet pakol da neturime veiksmarodžių ir referendumai da pas mus nėra pilnai praktiški, tai nariai į Veikiamąjį Komitetą gali būti renkami tik konferencijose.

Daugelis klausia apie «Charterį», kada bus galima gauti; pranešu visiems kad «Charterį» da negalima išgauti, pakol konstitucija nebus gatava.

Konstitucijos komisija dėlei įvairių priežasčių iki šiam laikui negalėjo susivažiuoti ir užbaigti tą reikalą. Spalnio mėnesį tą reikalą atliksime.

Kurie negavote atsakymus nuo manęs pereitą savaitę, meldžiu nerustauti, ba negalėjau. Priežastis buvo tokia: užperitą nedėlidienį, aš ir drg. A. Baltrušaitis (zeceris dirbantis «Kovos» redakcijoj prie pašalinių darbų) tapom areštuoti Philadelphijoj, Pa., netoli lietuviškos bažnyčios už pardavinėjimą laikraščių lietuviams einantiems iš bažnyčios. Policiją ant mūsų užsiundė pagarsėjęs savo darbais kun. J. Kaulakis. Patekus į areštą, reikėjo LSS. reikalai padėti į šalį, per tai ir su atsakymais susivėlinau.

Apie areštą kitame «Kovos» numeryj daugiau parašysiu.

LSS. sekr. P. Dubickas.

Literatiško Komiteto Kryvulė No. 2.

Šią savaitę perėjo per Lit. Komitetą kryvulė No. 2, kurioje nutarta:

1. Priimt nuo Newarko draugų paskolės, kurią tie draugai LSS-gai suteikia atspauzdinimui kokios nors knygutės.

2. Iš tos paskolės apdengt lėšas tos knygutės, o paskolę gražinti iš Sąjungos Newarko draugams laiks nuo laiko, pardavinėjant literatūrą.

3. Pasiūsta «Kovos» redakcijon rankraštis «Kudikių Vergija», kuri tuojaus ir atsispaudzis iš Newarko draugų paskolės.

Podraug pranešame, kad šiomis dienomis jau bus gatava knygutė «Politiškas minių streikas».

Draugai, kurie turite ką parašę ar išvertę, o norėtumėte atspauzdinti, malonėkite mums pranešti, arba prisiūsti rankraštį, podraug su išlygomis, ant kokių autoriai paveda Sąjungai savo raštalius. Prie «Kovos» redakcijos dabar yra paimtas tam tikras statėjas — spauzdinimui knygučių, todėl reikia duot jam darbą ir krauti plytelę prie plytelės mūsų neturtingon darbininkiškon literatūron.

Vardan Lit. Komiteto,

J.O. Širvydas.

P.S. Draugai kreipdamiesi prie manęs, kaipo L.K-to archivarjaus, arba siūzdami revoliucijos rėmimui aukas, patėmykite, kad mano adrisas jau persimainė — Plymouthan neberašykite, bet šiaip adrisuokite: J.O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Kalbant apie revoliucijos rėmimą, pranešu, jog Am. Liet. Susivienijimas prisiuntė į Rev. Rėm. K-tą revoliucijai (per LSDP.) paskirtų aukų — 340 dol. su centais. Skaitau už pridermę, vardu Rev. Rėm. Komiteto, ir vardu kovojančių revoliucionierių, per mūsų organą ištarti Am. Liet. Susivienijimui širdingą ačiū.

J.O.S.

V Rajono konferencija.

Rugsėjo 8 d. atsibuvo Mahanoy City, Pa., konferencija V rajono, sušaukta pirm laiko, paskirto praėjusios konferencijos, kairiems svarbesniems reikalams apsvarstyti.

3-čiam V-os konferencijos posėdyje dalyvavo delegatai nuo kuopų:

Minersville, Pa. 15-tos kp.: Jasulevyčius, J. Kovaliauckas, Z Kondratavyčius, J. Grabliauckas, J. Draugelis, L. Klevinskas; Shennandoah'rio 28 kp.: J. Rudminas, V. Balčiūnas, M. Vakrina, Ravinskas, K. Bubnys, A. Šaukevyčius; Mahanoy City, 16 kp.: A. Aponikas, J. Mickūnas, M. Draugelis, J. Overaitis, M. Šebrinskiūtė; Shaft, Pa. 69 kp.: J. Stašinskas, K. Kuršvietis; Lost Creek 35 kp.: M. Bridickas, J. Puziauckas; San Clair, Pa.: 53 kp.: A. Bartuševyčius; Gilberton, Pa. 70 kp.: C. Rice, M. Dumbliuckas.

Posėdį atidarė organizatorius drg. Ramanauckas.

Padainavus draugams mahanoy'jiečiams Marselietę, sekretorius, drg. Aponikas, perskaitė praėjusios konferencijos protokolą, kuris vienbalsiai priimta. Išdininkas, drg. V. Balčiūnas, perskaitė rajono kasos atskaitą. Kasoje yra \$ 7,85. Posėdžio pirmsėdžiu išrinkta drg. V. Balčiūnas, raštininku — I. Rudminas. Suformulavus drg. raštininkui kuopų įnešimus, tarpe kurių pirmą vietą užėmė klausimas perkėlimo «Kovos», draugų delegatų tapo išnešta sekanti rezoliucija: (Dabar eina referendum tame klausime, tai joki aiškidimai negali būt talpinami organe. Dėlto šitos rezoliucijos netalpinu. Red.).

1. Nenorėdami darbu pasilikti nuo žodžių, konferencijoj surinkom nuo draugų \$ 16,33, kuriuos ir pasiunčiame, «Kovos» fondu skirdami. Tolesnius kuopų įnešimus apsvarsčius, draugai delegatai šiaip nutarė:

2. Pavesti išrinktai rajono valdybai pasidaruoti tarpe valakų (ypač Minersvill'ėj) ir reikalui atsitikus, prisidėti prie užkvie-

timo jų nurodyto kalbėtojaus, ir papildyti iš rajono kasos ištikusį neprieteklių apmokėjimui lėšų.

3. Perkviesti kalbėtoją drg. Antonovą ir susinešus su kuopoms arba pavieniais, parengti prakalbas lietuvių apgyventose vietose Schuylkill paviete.

4. Ištikus kokiems nesusipratimams tarpe draugų, pasirūpinti kaip galint juos neutrališkiems draugams sutaisyti.

5. Pasirūpinti parengimu ir praplatinimu lapelių, nurodančių blogas puses kandidatų, kuriuos stato partijos priešingos socialistų programai.

6. «Naują tvarką» išrasti už mažai vertą ar blogą negalime, kadangi jį iki šiol na neturėjo progos išsivystyti, ir pripažįstame už reikalingą ir palaikome ją.

7. Tilpusiai N 34 «Kovos» drg. Baltrušaičio iniciatyvai dėlei įsteigimo darbo biuro, atrandame už didžiai naudingą, pritariame ir prižadame nurodytais tolesnius to klausymo gvildentojų takais jos naudai pasidarbuoti.

8. Tolesniam laike, pasilikus valandėlei liuso po konferencijai laiko, jį užimti deklamacijoms, diskusijomg, arba prakalbomis.

Į valdybą iki kitos konferencijos išrinkta: organizatorium J. Ramanauckas, Bx 538 Minersville, Pa.; sekretorium A. Aponika, Mahanoy City, Pa. 1019 East Mahanoy str.; išdininku Vl. Balčiūnas Shenandoah, Pa. 217 E. Center str.; knygium J. Overaitis, Mahanoy City, Pa. 17 W. R. Road str.

Sekančią konferenciją nutarta laikyti Gilberton, Pa., gruodyje šių metų.

Pirmsėdis *F. N. Balčiūnas*, sekr. *I. Rudiminas*.

P.S. Kadangi draugai delegatai tvirtino, kad sulyg konferencijos rezoliucijos nurodymų balsavo visi rajono kuopų draugai, reikalaujame vienbalsiai palikimo «Kovos» ant vietos, tad nematome reikalo leisti to klausimo per referendum rajono kuopose, išvengimui dvigubo darbo.

Atsišaukimas LSS. 29-tos kuopos į visus draugus.

Nėra žmogaus šioje pasaulėje, kuris neįsivaizduotų sau laimės.

Bet tą laimę ne visados nusiseka rasti; žmonės daugiausia susipratę mato, kad pavieniam sunku įgyti tikrą laimę; dėlto jie organizuojasi į kuopas, tveria sąjungas, vienija savo spēkas į kruvą, su tikslu atsiekti prigulinią sau laimę. Tokį tikslą turime ir mes, LSS. draugai. Mes norime laimės tos, katra seniai mums vargdieniams jau priguli. Bet ne visi mūsų Sąjungos draugai eina vienu keliu prie to tikslo. Kaip kurie mūsų draugai daug laiko pašvenčia besibarimams, tuščioms polemikoms, o tikrą kovos darbą, kuris guli ant mūsų pečių, paliekam nejudinę. Mes, socialistai, vedame kovą už laisvę ir tiesas visų žmonių, kovojame prieš išnaudotojus, norime pagerinti mūsų – darbininkų – vargingą buvį, dabartinį skriaudų jungą norime perkeisti į teisybę, į laisvę. O tą atsiuksime tik tada, kada visi nuskriaustieji suremsime pečius išvieno prie reikalingo mums darbo prie įvedimo teisybės šioje pasaulėje, jeigu egoizmą paliksime, kuriems jis priguli. Kurie nesupranta savo reikalų, nepažįsta vargų šaltinio, toki žmonės yra aukoms savo pačių nesupratimo. Bet mums socialistams neatleistina būtų dėmė, jei suprasdami blogą draugijai, nesistengtume jį prašalinti. Kai-kurie draugai

uzmėtinėja, buk mūsų Sąjungoje esanti betvarkė; III Susivaziavimas ją įvedęs. Nesuprastinas dalykas, kodėl draugai kalbėdami apie betvarkę neparodo faktiškai, kame yra toji betvarkė mūsų Sąjungoje, ką mes, nariai, butume galėję lengvai prašalinti per III Susivaziavimo nutarimų referendumą. Čia turėtume suprasti visi draugai, kad vadinamoji betvarkė likosi priimta didumos Sąjungos narių per referendumą, kas liudija aiškiai, kad mes priėmėm už tvarką, o ne už betvarkę. Dėlto visi Sąjungos nariai privalo savo pačių priimtas tiesas guodoti, o ne niekinti; neguododami tiesų, ištikrųjų darome betvarkę mūsų Sąjungoje ir statome save aukščiaus tiesų, kas reiškia anarchiją. Betvarke vadinasi ten, kur mažuma priverčia didumą, nepaisant nors gana tas yra priešinga, duokim sau, šiandieninė kapitalizmo tvarka. Mes socialistai kovojame prieš betvarkę ir stengiamės ją panaikinti; norime įvesti tvarką, kuri visų žmonių reikalams būtų atsakanti. O mūsų draugai elgiasi priešingai, kas liudija, kad jie savėje mažai beprapažįsta socializmą. Draugai! Norėdami užlaikyti gerą tvarką mūsų Sąjungoje, turime mes remtis ant visu mūsų Sąjungos draugų nuomonės, ypač paduodant naujus sumanymus, patarimus, lytinčius mūsų Sąjungą, nereikia niekad mislyti, kad bile sumanymas yra geras tai ir visi nariai turi ant to pristoti; tokis elgimasis vadinasi absoliutišku ir jis negalima pritaikyti prie socializmo. Norint tvarkos, reikia guodoti vienas kito ypata ir nuomonę, o tą galima atsiekti visados per visuotiną balsavimą visų Sąjungos narių, bet jei diduma to reikalauja, niekad nereikia savo sumanymų sprauti, jeigu didesnė dalis yra tam priešingų. Ar ne gana pridirbo sąsynių perkėlimas «Kovos» ir sumažinimas administracijos. Sarmata mums, draugai, kad suprasdami, o darome patį sau blėdį. Daro tą vis noras, kad palei vieno smuiką visi šoktų, — ar bent tas pritinka mūsų draugams? Rodos reiktų pamislyti: mes esame «mės», o ne «aš»; tad tas «aš» neturėtų kam priešintis.

Su sociališka meile visiems draugams

29 kp. įgaliotiniai — *J. Klembauskas, V. Černiauskas*.

Apie «Kovos» reikalus.

Malonus Draugai! Toli, toli būdams nuo savo tautiečių ir gaudams «Kovą» jau pasenusią, tai yra į tris savaites vėliau, kaip jus, mieli draugai, — negaliu prispėti su jumis drauge prisidėti prie teip svarbaus darbo, taigi nors pervėlai, vienok nenoriu atsitikti užpakalyj kitų savo draugų. Šiuomi prisiuočiu \$ 50.00 ir gi į tą patį krepšį, kaip ir kiti draugai, t.y. pašaliniam darbams pradėti. Draugai! Reik mums tik daugiau energijos, o darbas eis sparčiu žingsniu pirmyn. Nejaugi iš tūkstančio ir penkių šimtų draugų neatsiras nors šimtas, kurie galėtų prisidėti nors su 100 dol., ir tokiu būdu pradėti išleidinėti mūsų «Kovą» du kart per savaitę!...

Ne tik neperdaug mes turim darbininkų prie «Kovos», ale jų trūksta. Mes kovojame už lengvesnes gyvenimo sąlygas ir trumpesnės darbo valandas, o ant savo darbininkų norim uždėti tokį jungą, kad anie dirbtų 18 valandų per dieną, o mokestis — 10 dol. per savaitę... Ir mūsų draugai seimavoja, kaip čia sumažint jiems mo-

kestį, nes per daug gauna, kas savaitė po 10 dol., o redaktorius — \$ 12, (Ne! Redaktorius gauna net netoli 14-kos. Red.) na tai kurgi tu žmogus ar negalėsi sutaupyti ir pabaliavoti iš tokios algos. Net juokai ima paėmus laikraštį į rankas. Daugiau nieko kaip tik protestai prieš protestus: tai numažinimai algos, tai prašalinimas darbininkų, nes per daug yra. Vieton tų protestų, kuriems lengvesnė plunksna, parašykite naudingą straipsnį, iš kurio mes visi akieje galėsime gerėti ir vaisiai bus derlingesni.

Malonūs draugai, aukščiau sakiau, kad jei mes turėtume norą, tai galėtume įkurti laikraštį du kart per savaitę; jeigu šimtas draugų dėsim po \$ 100, tai pasidarys \$ 10,000, kuriais galėsime dienraštį įkurti. Aš tuom tarpu prisiunėju \$ 50.00, ir jeigu atsiras tų iš 1, - 500 draugų nors 50, tai lengvai įkursim dienraštį; aš būsiu pirmutinis su 100 dol. Juk pinigai neprapuls, tai paskola, o ne dovana. Jeigu sudėjęt Kriaučiunams, Menčikovams, į banką Mašiotams, tai dabar pasiimkit, ir jeigu pradėtume dienraštį, tai bėgyje 4 metų visi galėtume atsiimti savo šėrą. Į darbą, į darbą su 100. Aš jau turiu suglemžęs šimtuką ir laukiu, kas daugiau! Su sociališka meile,

Ketchikan, Alaska.

F. Dulskis.

Korespondencijos.

Chicago, Ill. 2 d. rugsėjo atsibuvo čia tarptautiškas so-

Maksim Gorky.

Rusijos caras.

Interview — Pasikalbėjimas.

...Caro Sodzių priima ne labai meiliai, bet originališkai.

Kaip tik aš įėjau — apsupo mane gauja žandarų ir jų rankos su įsmigusiu tyrinėjimu tuojaus pradėjo keliauti per mano tyrus kišenių.

— Ponučiai! — meiliai aš atsiliepiu į juos, — aš žinojau kur einas ir neėmiau su savim nė kapeikos!

Bet jie neatkreipė ant tų žodžių nė mažiausios atydos, toliau iščiupinėdami mano drapanas, čebatus, plaukus, užžvelgdami man į burną ir visur, kur tik gal pasiekti žmogaus akis. Priimamasis kambaris, kuriame ėjo šitas tyrinėjimas, buvo aprengtas prastai, bet su skoniu: prie kožno lango stovėjo kulkosvaidis, vamzdiu ant gatvės, priešais duris greit šaunamoji kanuolė, prie sienų — stovyklės su šautuvais. Kratė artistiška, matoma buvo, kad žmonės užsiima darbu ne tik pažįstamu, bet ir mylimu. Aš sukinėjau jų rankose kaip kamuolys. Ant galo vienas jų atsitraukė nuo manęs tris žingsnius į šalį, apžvelgė mano figurą ir sukamandavojo man:

— Nusirenkite!

— Tai yra — kaip? — paklausiau aš.

— Visiškai! — kategoriškai apreiškė jis.

8 cialistų piknikas, ant kurio lankėsi ir keletas mūsų draugų, lietuvių. Kalbėta ir dainuota įvairiomis kalbomis: angliškai, vokiškai, lenkiškai, vengriškai ir švediška; lietuviškai nekalbėta, nes nedaug tebuvo lietuvių. Vienok, kad tos dienos apeiga nebut užmiršta, užmanius drg. Zacharauckui, mes keli lietuviai sumetėm 2.75 ir per slaptą balsavimą diduma balsų paskyrėm literatūros fondui. Vertėtų draugams niekur nepraleist progos neišnaudotos literatūros naudai, nes ji neša mokslą, o moksle susipratime darbininkų išganymas.

F. Bagočius.

Pittsburg, Pa. 25 d. rugp. atsibuvo krikščynos K. Dauniaus sunaus Stanislovo. Svečiai gražiai besilinksmindami ir dainuodami, terp kurių buvo girdėt ir aidai mūsų Marselietės «Atsimeskim nuo senojo svieto». Toj melodijoj visi išgirdo aimanavimą kankinamųjų brolių, rustybę už padarytas skriaudas ir baisų atbalsį pagėžos kurią prispaustieji rengia savo prispaudikams ir visi pradėjo kalbėt apie vargus mūsų luomos ir tautos. Drg. S. Sipavyčė užminė, jog tuščios mūsų kalbos ir apgailėstavitimai bei karšti žodeliai nieko negelbės bet reikia juos paremt materijališkai. Esantieji pritarė tam ir tapo surinkta 5.25, kuriuos skiriam LSDP. (vardus meldžiam pagarinti «V.L.»). Lai atsimena užaugęs Stanislovas Daunius, jog per jo krikščynas likosi sumesti keli centai, kurie tekę į rankas revoliucionierių pavirs į ginklą kovai už laisvę žmonijos

— Ačiu tamistai! — pasakiau aš: — Jeigu tamista nori mane ištrinkti — tai bereikalingai, šiandien aš buvau maudyne...

— Be juokų! — atkartojė jis, taikydamas revolveriu man į galvą. Tas nė kiek nenustebino jojo draugų; priešingai — tuojaus jie puolėsi ant manęs ir viename akimirksnyj nuėmė nuo mano kuno drapanas, kaip nuo apelsino žievę. Jų viršinininkas tyliai ir nuosekliai išnaujo apžiūrėjo mano kuną ir kada, ant galo, visi persitikrino, kad pas mane nėra bombos ir aš turiu kaklą visai atsakantį tam, kad būtų galima mane pakart — pasakė man:

— Eikite!

— O... apsirengt galima?...

— Nereikia!

— Bet, pavelykit.

— Ne burnuok! Marš!

Dvejetas jų, ištraukę šobles, atsistojo prie mano šonų, trečias ėjo iš užpakalio, laikydamas revolverį atkištą į mano pakaušį. Ir mes tylėdami pradėjome eit palociaus salėmis.

Kiekvienoj jų sėdėjo ir stovėjo žmonės, apginkluoti nuo kulnų iki dantų. Mano procesijos paveikslas matomai buvo jiems paprastas, — vienas tik, laizydamas lupas, paklausė mano bendrakeleivių:

— Plakt, ar kart?

— Žurnalistas!*) — atsakė jam.

— O... reiškia kart! — nusprendė jis.

*) Laikraštiniukas.

ir reikš mirtį priespaudų bei neteisybų. Lai niekad nesiskirsto burelis susipratusių proletarų nepalikęs atminties aukomis savo sueigos.

Vargšas.

Spring Valley, Ill. Rugs. 28 d. tapo parengtos čia prakalbos per vietinę 23 kp. LSS. Kalbėjo Drg. F. Bagočius. Kalbėjo apie Rusijos revoliuciją, veliaus apie Amerikos ir apie visos pasaulės darbininkus, jų vargą ir tt., ragiudamas prie susipratimo ir pažinimo savo skriaudėjų, ir tt. Pertraukus kalbą Bagočiui, deklamavo P. Jezavitienė iš Ladd, Ill., ir vietinės dvi mažos mergaitės Lingių. Deklamacijos ir kalba publikai patiko. Aukų surinkta 11.15; skiriame LSDP. ir literaturai. Aukautojam, kalbėtojui ir deklamatorėms ištariame širdingą ačiū.

Pirmiausias per prakalbas, budavo, pribuna iš Ladd, Ill. P. Jezavitienė ir viena mergina; jos gražiai padainuodavo marselietę ir tt. Bet kadangi kun. Valaitis neilstant niekino, net nemorališkais žodžiais, mergina visgi šį kartą pabugo kunigo begėdiškų pliovonių ir į prakalbas neatvyko. Vienok iš Spring Valley vyrų, moterų ir merginų apščiai buvo – neklauso mat tamsybės apaštalo nė moterys.

Šilakojo kvietkas.

Mane įvedė į didelį kambarį be langų ir su vienomis durimis, tomis, per kurias aš įėjau. Palubų degė lempa, apipildama kambarį lygia, neaiškia šviesa. Po lempa stovėjo nedidelė kanuolė, ir daugiau nieko kambarį nebuvo. Šitas prastas aprengimas, vietoj grožybės, kurią aš tikėjausi užtiksis, nepatiko man. Jame buvo kas žin koks liuduums, kas žin kas ten sunkino mano širdį nesmagiais jausmais.

— Nėra ko čia žvalgyties! – patėmijo man lydėtojas su revolveriu.

— Aš matau... – atsakiau aš.

Mano lydėtojai pastatė mane pilvu prie kanuolės vamzdžio galo ir stipriai pririšo, bet rankas paliko liuosas. Potam vienas jų prikabino prie kanuolės mechanizmo elektrikos pervedimui šniurelį su padilginamuoju guziku ant galo, nunešė jį prie kambario sienos mano pryšakyj ir tenai padėjo ant grindų. Jojo draugai apžiūrėjo virvutes, jungusias mane su vamzdžiu.

— Rankas aukštyn! – sukamandavojo man.

Aš pakėliau rankas. Visi trys apėjo apskui manęs ir išnyko. Mano užpakalyj sugirgždėjo durys. Kas ten pusbalsiai ištarė:

— Gatava!

Visur buvo tyla. Aš jaučiau, kaip ant mano galvos stiebiasi plaukai. Kanuolės plienas, atsiremdamas į mano pilvą, judino visame kune šalčio žiurpulį. Plikos sienos iš trijų pusių liudnai žiūrėjo į mane. Aš mislinau:

— Nejaugi tai bus paskutinis mano pasimatymas?

Ir man darėsi liudna nuo tos mislies... Aš panorėjau

9 Bridgeport, Conn. Prakalbos ir dainos atsibuvo rugs. 15 d. po piet Dulbio salėje. Parengė drg. J. Burokas pasivadinęs pagelbon drgg. J. Perkuną ir J. Grinių, kurie sakė prakalbas, o draugės iš New Haven dainavo dainas. Drg. J. P. pradėjo kalbą iš dešimties Dievo prisakymų, aiškino apie vagystę, apie svetmoterystę ir teip visus prisakymus po eilei išgvildeno, ir pabaigus, užklausė susirinkusiųjų, ar tikit tam, ar teisybė? Publika atsakė balsu ir delnų plojimu. Draugės Magdelena ir Elzbieta Savickiutės ir Agnieška Daukšiotė dainavo «Broliai, sukruškim». J. Grinius išrodinėjo visas šunybes kapitalistų, ką jie savo broliam daro; apie žmonių skurdą ir tt.

Dabar susitvėrė iš naujų draugų kuopa, kuri ir slinks šventą darbą pirmyn visuomenės labui.

Mylintis Laisvę.

Philadelphia, Pa. Kunigo avelės kreivai prisiekia. Nedėlio, 22 d. rugsėjo, suareštavo P. Dubicką ir A. Baltrušaitį už pardavinėjimo «Kovos» ir «Žarijos» netoli lietuvių bažnyčios. Kun. Kaulakis, pragarsėjęs anais metais tuo, kad ištaisė kruvinas muštynes bažnyčioj, kurią paskiau nupirko žydai, – jau aną nedėdienį bažnyčioj užsakė, kad jis pakvietęs (pasamdė) policiją, kad areštuotų laikraščių pardavėjus, kurie nepabugo nė «gerų» katalikų vaikų, pakurs-

nuleist ranką ir paglostyt kanuolės plieną, kaip glosto šunis...

Bet tuo tarpu po grindų, mano pryšakyj, pasigirdo navatnas šnabzdėjimas – rodos, butų kas kvėpavęs giliu nuovargio atsidusėjimu. Štai vienas grindų keturkampis išnyko, skylėj pasirodė nedidelė ranka ir greitai nusitvėrė už guziko. Ir paskui jos iššoko priešais mane iš po grindų, kaip kamštis iš butelio, pats Rusijos caras su visais titulais ir visas gelezise.

Šito nesitikėdamas aš sudrebėjau ir mano rankos nusi-leido.

— Rankas aukštyn! – suskambėjo išgąstingas caro balsas. Aš pamačiau, kad jo pirštas yra gatavas spusterėt elektrikos šniuro guziką, ir mano rankos iškilo į palubę, nelyginant kaip maluno sparnai, viesulai užėjus.

— Vot teip! – pasakė caras ir ant jo veido pasirodė šitas panašus į nusišypsojimą. Jis pradėjo kalbėti.

— Kada Męs matome pavaldinio rankas prie kišenių, Mums rodosi, kad jis nor mest į Mus bombą, net tada, kada jis žada duot Mums rublį...

— Jūsų Didenybė! – atsakiau aš, – prie maušs nėra kišenių...

— Da, da! Męs matom! – atsakė jis, – bet, visvien, laikykite rankas iškėlę... Žmonės pasidarė išmisluš, kaip ir pikti...

— O, teip, Jūsų Didenybė! – nuoširdžiai sutikau aš.

— Ar tamstą nelabai baugina tie maži persergėjimai, vartojami Mūsų gyvybės apsaugojimui? – paklausė jis.

— Ne! Nesirupinkite!... Aš pripratau... – atsakiau aš jam nenuleizdamas akių nuo jo piršto, padėto ant šniuruko

tytų, kad mėtytų tameitėms... Pagalios vienas kunigo avelė nubėgo į policiją, atvedė konstebelius ir tie areštavo tuodu pardavinėtoju ir sykiu vieną kataliką, kurs dalino kokius ten katalikiškus plakatus. Nedėlios dieną negalima išimti «varanto», o be varanto konstebeliai neturi tiesos areštuot; gali policija areštuot be varanto, jei kas peržengia ramybės tiesas, daro netvarką. O čia pardavinėtojai tolokai nuo bažnyčios stovėdami visai ramiai siulė praeinantiems pirkti laikraščius, ir vienok suareštavo! Teisėjas (magistratorius) su policija norėjo, žinoma, išlupti kiek iš «kaltininkų», bet tie nieko nedavė, tai bandė išrast jų kaltę; kunigo teipgi matomai norėta juos kaip gyvai apkaltint, bet kadangi pamato nebuvo, tai norėdami tą bylą su «garbe» pabaigt, pastatė 3 liudininkus, (iš parapijos komiteto ir šiaip «gerus» rymo-katalikus), kurie visi kreivai prisiekė, sakydami, kad «jų» atėjo apie 15-16 žmonių (viens sakė, kad 60), «gatavų prie muštynių (ready to fight)», o pardavinėtojai stovėję prie pat bažnyčios durų, užstodami žmonėms taką iš bažnyčios. Teip prisiekė ant biblijos geriausi kun. Kaulakio tarnai. Bet ir ta melagystė nieko negelbėjo: teisėjas nors iki pašėlimui įpykęs, kad nepasisiekė, paleido «kaltininkus» be jokios bausmės.

Dabar laukiama stebuklų: ar sutrauks į kurkulą, ar neatims Dievas proto tiems liudininkams, už kreivą prisiegą?

S.M.

guziko. Mažiausias pasijudėjimas vieno nario – ir man pasipils į pilvą iš kanuolės vamzdžio trys šimtai smulkių kulipkų – kartečių. Kožname akimirksnyje tikėdamasis tokios vaišės, nenoroms daraisi pasvaigusiu.

— Kaip matote, Mums patiems yra ne labai gerai, bet Mūsų pareiga prieš Dievą paliepia Mums kentėt! – pasakė jis, liudnai kinknodamas galvą.

Visas nuo galvos iki kojų apkaustytas geležimis, panašiai senų laikų ricieriai, jis, kaip ir visi šių dienų žmonių valdovai, sėdėjo ant trono, padaryto iš durtuvų. Bet rubas jo buvo labai sunkus ir tronas nesirodė tvirtu. Kiek neatsargiausias carui susijudinus, durtuvai virpėjo, grasindami sugriuvimu, ir jis nesmagiai laikėsi ant jų lygsvaroj.

— Męs skaitėme tamistos pasikalbėjimą (interview) su Vasiliju Federovičiu, su Vokietijos karalium ir Mūsų broliu, – prašneko caras, kaip svajodamas, pusiau primerkęs akis: – Vot karalius! Jis karalius net tada, kada jo pilvas yra sugedęs... O Męs ne galime tą pasakyt apie save! – atsidusėjęs pridurė jis ir apsukriai nuplauta kairiaja ranka pakėlė prišakinę kašketos uždangą; paskui ištraukė iš kur ten iš po geležių popiergalį ir, bėgiodamas per jį akimis, – pradėjo kalbėt:

— Žmogaus protas – Dievų ir karalių užmušėjas, turi Vokietijos karaliuje nėpergalimą priešą... Da. Tai yra karalius! Jis žino tvirtai, kad tikru žmonių valdytojų draugu visados buvo Niekšystės dievaitė.

— Ir melagystės, Jūsų Didenybė! – priduriau aš.

Jis pasiziūrėjo į mane ir sausai pratarė:

10
Apie šitą atsitikimą bus plačiau aprašyta kitam numerij. Tarp labai įdomių žinių apie patį minėtą atsitikimą skaitytojas ras prie tos progos išaiškintas, kai-kurias tiesas, kokios yra šitame «grafterių» mieste. Yra – pavyzdžiui, – įstatymas, ant kurio pasiremiant galėtum ir kunigą pas altorių areštuoti, jeigu jis nedėdieny ten ką veikia už pinigų, ir tt. ir kaip tos tiesos apeinamos, – apie tai bus kitam num. Red.

Brooklyn, N.Y. Mus mieste lietuviai nekantriai laukė perstatymo operetės «Kaminakrėtis ir malunininkas». Rugs. 15 d. turėjome laimę ant scenos tai pamatyti. Vaidinimas nusidavė pusėtinai puikiai, nors ne be klaidų; bet nēr ką nē reikalauti, kad teatro mylėtojai per dienas prie darbo pailsę; jei ne fas, tai per pusanro mėnesio vakarais besimokindami but galėję geriaus, negu laukėme.

Įženginiai lapeliai iš anksto buvo platinami, net tuli besistengdami ir... doros rubežius peržengė. Vienas lietuvis siuvėjų dirbtuvės savininkas tų lapelių paėmė, rodos, tiek, kiek jo dirbtuvėje žmonių dirba; mokėdamas algą kiekvienam lapelį varu įbruko nē nesiklausdamas, ar nori imti, ar ne; iš eilės kiekvienam išskaitė po tiek, kiek įžengos lapelis prekioja, neskiriant nē italų, kurie nē žodžio lietuviškai nē supranta, nē merginų, kurios nēdaugiaus kaip po 3-4 dolelius per savaitę teuzdirba!

— Caro kalbos nereikia pertraukt!... – Da, tamsta gerai, teisingai parašėt apie karalių Vasilijų Feodorovičių... Vienok, tas dar neduoda tamistai tiesos perkirst Mūsų kalbas... Kožnas turi žinot savo vietą!... Caras – ant trono, valdinys – prie jo kojų. Bet – nenusigąskite dėl šitos pastabos – Męs suprantame, kad tamsta negali parkrist po Mūsų kojų... Ir Męs žinome, – pridurė jis, atsidusėjęs, – kad praėjo tas laikas, kada valdiniai metė po karalių kojų savo širdis... kaip pasakoja apie tai palociaus istorikai... Bet palociaus istorikai pasidarė ne populiarieški žmonėse... vot, kur aiškiai yra matomas blėdingumas mokslo!... Valdiniai mēto po carų kojų visokias biaurybes... Tas vadinas technikos progresu!... Kiek spėkų, noro ir gudrumo turi turėti carai, kad butų sulaikytas laiko bėgis, kad butų įvestas manymų tekėjimas į kraštus paguodonės ir baimės prieš Dievą ir Carą...

Jis atsidusėjo, išgąstingai susijudinęs pakėlė rankas prie veido ir, primerkęs akis, atydziai apžiūrėjo jas, judindamas pirštus. Žandai jo nerviškai traukėsi, buk jausdami kokią aštrią duriančią kvapsnį.

Caro veidas visai ne gązdino manęs aukštybe. Tas buvo veidas visu-pirmu žmogaus ligustai baimingo, o paskui jau pikto ir neprotingo...

Jojo rankos nuilsusiai abi išsyk nukrito ant jo kelių – alkunių geležis užgavo šonus, pripildydama kambarį šaltu, žiauriu skambėjimu. Caras suvirpėjo, apsižvalgė ir traukė savo kalbą tolyn, – slinkdamas akimis per popiergalį:

— Vot, sako, kad caro rankos visada žmonių kraujuose.

Apsvarstyk—gi, mielas platintojau, argi teip galima daryti? Atiminejant nuo badmiringai gyvenančios daugumos, pavieniams ateitį budavoti.

Kas nežino, kad už tris dolerius per savaitę tik badaujant tegalima prasimaitinti, o kurgi aprėdalas ir apavalas?! Ir dar stebiamėsi ir biauriamėsi, kad vagystės ir prostitucija platinasi. Ką—gi turi daryti? Badmiriauti, arba vogti ir parduoti savo kuną, kad kune gyvybę užlaikyti.

Darbininkės ir darbininkai! Jūs paniekinoti draugijos milžinai, susipraskite, sukilkite ir nusikratykite tuos slėgiančius ir niekinančius vergijos retėžius.

P. Petrauskas turėtų žiūrėti, kad ateityje tokiu nedoru budu nebutų platinami įžangos lapeliai.

Siuvožas.

Chicago, Ill. Kuomet vienas sąnarys LSDP. už savo vaisingus žmonijai darbus persekiojamas caro valdžios, šaukėsi pagalbos pinigiskai prie savo draugo Chicagoje. Tas jo draugas irgi neseniai buvo atkakęs į Ameriką, tai vienas negalėjo išpildyt šauksmo. Buvo kreiptasi prie apsigyvenusių draugų socialistų, dagi inteligentiškų ypatų, idant paskolintų po keletą dolerių ant išgelbėjimo gana atsizymėjusio draugo. Bet kur — vienam tokia, kitam kitokia priežastis: atsiskakė nuo paskolės. Keli draugai užtikrino, jog tai prakilus vyras, ka-

Kokia melagystė! Kaip galima tą matyti? Juk Męs ne patįs liejame tą kraują?... Prie tam da Męs kožną dieną po penketą sykių, o kaip kada ir daugiau, plauname rankas vardeņnyj, karštame ir su perfumoms, kad kraujo net nė kvapo nebutų girdėti... Da! O! Kaip Męs norėtume, kad kas nors pasakytų apie Mus svietui teisybę. Pasidėkavojant kvailam laikraščiu plepėsiui, Europa atsineša prie Mūsų su nuožvalgomis ir neteisingai... Niekas nežino, kaip širdingai rupi Mums likimas Mūsų žmonių... kaip degina Mums širdį mislis, kad jie, žmonės, paties Dievo paduoti Mūsų valdžiai — dabar stojasi prieš Dievą, atsisakydami nuo Caro valdžios.

— Aš galiu viską teisingai atkartot, ką tamsta pasakysi, Jūsų didenybė, — pasakiau aš.

Jis atydziai pažiūrėjo į mane ir iškalbingai parodė akimis ant guziko savo rankoj.

— Da... Tamista pestatytas į tokį padėjimą, kuriame galima kalbėt tik teisybę...

Ir išitraukęs iš po geležių popiergalį, pradėjo iš jo skaityt:

— «Laikraščiuose rašo, kad Męs užmušame nekaltus dešimtimis ir šimtais — neteisybė tas, kaip viskas, kas parašyta laikraščiuose ir dešimtį metų atgal, vakar, šianien, ir net rytoj ir po metų ką juose pašys, viskas tas yra ir bus melagystė jeigu nepatarnaus garbei, gerumui ir gudrumui Rusijos Caro. Europa Mus laiko despotu, tyronu, piktu Rusijos genijum, biauriu gyvunu, kuris čiulpiąs jos gyvą kraują ir ryjās mėšą Rusijos žmonių»...

Jis toliaus užtylėjo, skaitydamas šnibzdu, paskiau pat-

trą kraujalakys caras nori praryt, ir kad jis, atkeliaves, atsi-lygjs, bet jiems, matyt tas neapėjo: jų neužsitikėjimas ant paskolinto dolerio buvo prakilnesnis, negu mirtis draugo. Matydamas tokį atšalimą draugų socialistų Pijušas Balanda vienas pagalbėjo tam draugui pinigiskai. Tik vienas suprato tą svarbų reikalą. Jis jau antrą draugą išgelbsti nuo caro kartuvių, savo kruvinai uždirbtais doleriais.

Banga.

Iš LIETUVOS. Šukionys, (Ramigalos val. Kauno gub.).

— Neseniai čia buvo toks atsitikimas. Ukininkai šukioniečiai užpuolė ant žydų, gyvenančių susiedijoj dvaro Pavirmes ir išpiovė juos. Valdytojas dvaro Brunopas su policija gaudo žmogžudžius. Gaudant, Ramigalos urėdninkas likosi peršautas.

Reikia atminti, kad šukioniečiai bemaž ne visi juodašimčiai, kurie su savo sudžia (dar pirmsėdžiu) K.Jankevyčium gerai atsizymėjo 1905 metais, budami didžiausiais priešais ir išdavikais savo draugų Ramygaliečių, trokštančių laisvės.

R. B.

Pilviškiai, (Marijamp. pav. Suv. gub.). — Didysis kan-

raukė pečiais ir pusbalsiai pastebėjo:

— Kodėl jis tą parašė? Kvailys!... Gm... da, vot kur pradžia...

«...Visiems protingiems žmonėms yra žinoma, kad kiekvienas sąžiningas Viešpats, apturėjęs valdžią ant žmonių iš dangaus iš rankų pasaulės Valdono, — turi priedermę kad ir kas žin kaip laikyti savo Dievišką dovaną. O tam tikslui carams yra reikalinga ir užmušt, ir kart visus, kas piktuoju ne pripažįsta šventos Caro tiesos valdžios ant gyvybės ir turto žmonių. Caras, kaip Dievo įpėdinys ant žemės yra tikru savo žmonių piemeniu. Šaltinis dorybės, Dievo dovanotos, — Jis turi sergėti žmonių širdis nuo blogų mislių, kurias juose pasėja Pikta Dvasia. Kiekvienam Carui yra reikalinga, kad jo žmonės būtų visame gudrumė nuolankūs ir viską, kas tik išeina iš Caro valdžios nuomonės, jie priimtų, kaip mylistą, atsiųstą iš dangaus, su malda, paklusnumu ir ramumu»...

Caras pertraukė skaitymą, užmerkė akis ir, su pasikakiniū nusišypojęs, ant minutės nutilo. Paskiau saldžiai atsi-
kvėpė ir sušuko:

— Kaip gerai parašė, gyvulys! Didelis talentas — svetimas nuomones išdėsto teip, kad buk su jomis ir gimęs jis!.. Da, ne veltui išvijo jį iš pulko už «šulerystę»... kanalija!

— Ar aš galiu žinot, Jūsų Didenybė, kas yra autorium tos poemos? — paklausiau aš Caro.

— Vienas žandarų aficeris... didelis prohvostas... kaip, žinoma, visi žandarai iš poetų... Męs norėjome perskaityt tą kalbą prieš Dumą, kaipo Mūsų kalbą nuo trono... bet Mums pasakė, kad poezijai politikoj — ne vieta. Priegtam dar tie

kinys, J. Kačergius jau tapo paleistas iš kalėjimo. Gal jau caro šunias duos pagalios jam ramybę, paliaus tąsę po kalėjimus, Viatkas, Oloneckus ir areštantų rotas.

Vienas jaunas unininkas, š. iš kaimo Ž., kaip girdėt, pabėgęs į Ameriką apsigyveno Brooklyne. Eina gandas, kad jis išeidamas čia privirė košės – išvežė apie 700–800 rublių partijos pinigų. Apie tai patyręs gerai, pranešiu plačiau kitą kartą.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Katalikas» dabar rado naują dirvą vaidams su «Žvaigžde». Pastaroji mat pranešė (N 36), kad Serantone vyskupas suteikęs «abitus» trims lietuviškoms «seserims-mokytojoms», iš kurių susideda «Šv. Kazimiero Seserų Draugija» arba kongregacija. «K–kas» tame mato «Ž–dės» «egoistiškumą, kuris paeina kiba jau tiktai ne iš artimo meilės ir ne pagal Dievo prisakymą», nes mat Chicagoj jau seniau atsiradusios ir dirbančios tokios «sesers», o «Ž–dė» jų nė puse žodžio nepamini...

Geriau, kad jų visų nieks neminėtų, kad nė žmonės negirdėtų ir neleistų prie jų savo kudikių kvailinti.

* * *

«Liet. Ūkininko» N 33 A. Mikaitis rašo apie lietuviškų mokyklų padėjimą. Žmonės sumažina mokytojų algas, daržus, koki ten «valsčiaus ponai» (valstiečiai?) vagia mokyklų malkas, neduoda mokytojui valsčiaus arklių; «kitose vietose žmonės patys paduoda prašymus į ministeriją, kad į mokyklas būtų įvesta vien tik rusų kalba, kad lietuviškai visai esą nereikalinga mokytis; daugelyje vietų «atsisako duoti mokykloms pinigų lietuviškoms knygoms užsisakyti».

«Vil. Žinios» tatai vadina «didžiausiu tamsybės apsireiškimu, didžiausiu žmonių tamsumu!». Bet vargiai čia bus teip didelis tam-

Dumos nariai – žmonės, pakol kas, da laukiniai, neprijaukinti... žiuri, kaip vilkai, ir matomai visai nesupranta, ką reiškia Caras! Visi jie – vaikinai gana švariai apsirėdę, bet neturi orderių ir dėlto – negerai išauklėti. Laikui bėgant Męs, gal but, duosme orderius... jeigu tas pagelbės jiems pataisyti savo trukumus. Męs vienok pasakėm jiems ka'ba, parašytą vieno Mūsų lekajaus, trumpai ir pasiekiamai jų protui... Lekajai – tikriausi pavaldiniai žmonės; – vagia – daug, bet sostui tarnauja – kaipo lekajai. Paskiau Męs norėjome išgauti juos iš Dumos, bet ministariai Mums patarė – peranksti, sako... Mūsų Trepovas, kaipo tikriausias radikalas, rekomendavo juos sušaudyti... bet su tuo galima nesiskubinti, Męs galvojame... Dabar Męs per tamistą leidžiame tą kalbą į spaudą, kad visa pasaulė žinotų tiesybę apie Rusijos žmonių vadovą. Skaitysime toliaus... Kur Męs sustojom... «su malda paklusnumu ir ramumu»... A–a. Pamėgišiu skaityti iš atminties... (Užbaiga bus)

Vertė *Mazutis*.

sumas: juk žmonės nori mokyklų, tik nenori lietuviškų, nes girdi su lietuviška kalba netoli eisi, ne ką naudos. Tame aš matau žmonių ekonomiškųjų reikalų supratimą, nors ir ne be kliaudės, bet tie lietuvištės apaštalai, kurie ne ką paiso ir nesirūpina pakelti ekonomišką žmonių gyvenimą, bet da jį ne vienas sunkina skriaudamas, turi didesnes klaukes. Žmonės tik nemoka politiškai žiūrėti į savo bendrus reikalus, — tai jų tamsumas.

* * *

«Žvaigždėje» (N 39) Rymo-katalikų susivienijimo prezidentas kun. Kudyrka negandauja, kad seimo nutarimams įvykinti paskirtosios komisijos, kurių «visų» pirmininku yra dvasiškas vadovas «ex officio», kun. Milukas, — nieko nenuveikė; pagalios klausia jis: «o gal tie seimo gražūs nutarimai juokams tik pašvesti?» Ant to galima atsakyti patvirtinančiai.

* * *

«Žvaigždės» korespondencijose pastaruoju laiku nuolatos giriami socialistai už platinimą «Kovos» ir «Žarijos» ir nurodoma katalikams imti iš jų pavyzdį, bet tie turbūt bijo tokiu būdu susigretinti su cicilikais ir neplatina «Žvaigždės» (kuri jiems perbrangi).

DARBININKO KRONIKA.

Rusijos geležinkelių ministerija rugs. 34 d. paskyrė \$ 5,500,000 įtaisymui geležinkelio linijos tarp Samaros ir Zlatousto, ir \$ 2,000,000 statymui tilto ant Volgos. Menama, kad Amerikos kapitalas čionai prisideda.

Rugsėjo 15 d. turėjo atvažiuoti į Ameriką žinomas lenkas socialistas, Ignacy Daszynski, bet ta kelionė dėl tulų priežasčių tapo atidėta vėlesniam laikui.

Vilniuje pateko tesman šešių laikraščių redaktoriai, tarp jų: «Liet. Ūkininko» — už straipsnį «Dumos nebėra», «Topor'o» — už įžengiamąjį straipsnį «Autonomija ir Federacija» ir «Suvalkų apskričio LSDP. org. konferencija», «Siev.-Zap. Golos» ir tris žydų kalboj laikraščiai.

«Birž. Viedomosti» korespondentas iš Vladivostoko rašo, kad žinomasis pravoslavų kunigas, Gaponas, nebuvo nužudytas ir dabar esąs gyvas Šveicarijoj. Korespondentui tą žinią patvirtinęs kun. Gaponas brolis.

Cholera iš Pietų Rusijos eina į Vakarų: Lenkijoje Lodziaus mieste jau ji apsireiškė. Be abejonės ateis ir į Lietuvą, gal tik šalčiai jos neleis; valdžia nesirūpina užbėgti cholerai kelią. (Ir kam? Juk tai mažiau jai bus darbo — cholera už ją ims žudyti žmones).

Rusijos carienė, kaip rašo «Womans Life», kasmets išmoka vienai Paryžiaus firmai dailę sumą pinigų — 100 tūkstančių frankų už... parfumas arba kvėpylas. Carienė mėgsta labiausia žybuoklių kvapsnį. Pietų Prancūzijoje šimtai vergių renka tas kvietkeles.

Boise mieste, Idahos valstybėje, eina byla senatoriaus Borah, kurs kaltino Haywoodą už užmušimą buv. gub. Steunbergo. Čia rugs. 23 d. išsiaiškino, kad Borah su Steunbergu išdrangęs, padarę sutartį, grisisavino valstybės žemes. Už tą vagystę dabar Borah'as ir yra kaltinamas.

18 rugs. Pittsburgė pasibaigė byla lenkiško kunigo Šėygiel, kurs nušovė du brolius Starzynskius hotelyje. Kaltė pripažinta antro laipsnio užmušėjystėje, taigi nebus mirtim nubaustas. Kunigo gėspadinė, Szproch, kuri sykiu su juo važinėjo, tapo uždaryta į kalėjimą kaipo valstybės liudininkas, bet jos nepašaukė liudyti; po bylai ją, turbūt, paleis. Kun. Š. turėjo kelis tūkstančius bankoje ir dėlto turėjo kelis apginėjus.

Grand Travers geležinkelių kompanija (Amerikoj), turinti \$450,000 kapitalo, neužilgo pradės dirbti naują geležinkelį tarp Travers City ir Charlevoix, Mich. Reiškia, kad pasididįs žmogienos mėsinyčia Amerikoj.

Nuo administracijos.

«Kovos» spaustuvė atlieka visus stambesniusius spaudzinimo darbus. Kurie norite greitai atspaudzinti konstituciją ar knygelę kreipkitės į «Kovos» redakciją. Darbas bus atliktas gerai ir pigiai.

Pranešame, kad norintieji gali gauti prenumeratos kortelių. 5 atleidžiame už 2 dol.; kiekviena skaitosi prenumeratos trims mėnesiams ir parsiduoda po 50c.

Jeigu kas panorėtų buti «Kovos» agentu, tegu praneša «Kovos» redakcijai. Agentams duodame nemažą nušimtį.

Daugumas užklausia, ar galima išsiųst «Kovą» į Lietuvą. Atsakome, kad pilnai galima. Prekė pasilieka ta pati, metams \$ 2.00.

KRASOS DEŽUTE.

S. V., Škotijoj. — Raštas nepatilps. Nieko rimtai ir nuosekliai neparodyta, tik paprasti spėjimai ir užmetimai. Ar gi jau neturite ką geresnio pranešti, vieton tuščių ginčų ir pravardžiavimų? Labai

būtų gerai, kad teisingai praneštumėte, kas kokią suktybę, prigavystę padarė. O dabar rašote: «Žmonės kalba», kad K.K. teip ir teip padarė. Ant plepalų negalima remtis. Reikia prirodyti.

Aukautojams. — Geriausia kokiems nors reikalams aukauti pinigais, o ne daiktai. Šiomis dienomis viena draugė, O. K., kaip rašo, sena moteriškė — 75 metų, neturėdama pinigų, paaukavo revoliucijos reikalams 4 «lietuviškus» surius. Noras puikus, darbas gražus. Bet — nelaimė — suriai buvo turbūt peršvieži, ir iki atėjo į redakciją iš Wisconsin valstybės, supakuoti sandariai skrynūtėje, pagedo teip, kad negalima buvo jų sunaudot. Expresas lyg tyčia biskį perilgai vežė tą siuntinį, tad ir pagedo.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

M. B. — «Šiokios tokios žinėlės apie tuos, ką kovoja už geresnę žmonių ateitį»; Mylinti Teisybę — «Į drauges amerikietes»; Vienturčio — «Vaikų darbo uždraudimas»; A. A-to — «Draugo atlankymas», «Proletarijatas»; J. Z. — «Artisto paslaptis». Iš «Žarijos» redakcijos: «Sindikališkas judėjimas Pracūzijoje»; «Už kalėjimo sienų»; «Krikščionybė ir socializmas» (Bebelio polemika su kun. Gogofu); «Pasaka apie vandenį» (Bellamy'o); «Šapnas prieš pirmąją gegužės».

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.
S. Stankevychius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto archivarėjus:

J. O. Širvydas, 120-124 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J. S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

APGARŠINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: Brighton, Mass. 2.40; Pana, Ill. 2.40; Shaft, Pa. 1.80; So. Boston, Mass. 4.80; Philadelphia, Pa. 8.45; St. Clair, Pa. 1.40 * Spring Valley, Ill. 1.60; McKees Rocks, Pa. 4.40; Meriden, Conn. 2.20; Lost Creek, Pa. 2.00; Jersey City, N.J. 4.20; Chester, Pa. 6.80.
Prenumeratos: A. Lavranavyčius, Pottsville, Pa.; J. Danilauckas, Spring Valley, Ill.; S. Rebnner, Paterson, N.J. — po 2.00; per J. Overaitį, Mahanoy City, Pa. 1.90. G. Martin, Mitchell, Nebr.; J. Naujokas, Chicago, Ill.; P. Palšis, Be-

acon Falls, Conn.; G. Kaminsky, Minersville, Pa.; A. Vilkauckis, Shirley, Mass.; J. Galevich, Great Neck, L.I. — po 1.00. Per B. Žiurį, Naugatuck, Conn.; P. Ališaukas, Philad., Pa. — po 50c. Apgarsinimų 2.00. Už raštus 1.59. Pašalinių 1.25. Viso 62.19.

Išleidimai:

Red. reik.: naminiai įrankiai 30c., už laikraščius 22c. **Tekn. «K.» dalis:** už gesą 25c., krasos ženklelių 4.00, išsiuntinėjimas 2.60; ekspresas 2.00; miltai klijams 14c., važinėjimai 42c. * Spauda 8.12; Statymas 24.00; popiera 33.15. Išleid. LSS. sekret., važinėjimai 24c., ekspresas raštų 75c. Viso 76.19

Įėjo	62.19
Išėjo	76.19
Reikia dadėt	14.00

„Kovos“ Fondau:

Uždengimui išlaidų atsiima	14.00
Buvo 191.95.	Lieka 177.95

Literatūros Fondan.

West Frankfort, Ill.	5.05
Buvo 110.42	Viso 115.47
Išleidimai. Statymas pašalinių darbų	12.00;
nupirkta literatūros už 25.00.	Viso 37.00.
Tą atėmus lieka	78.47

Užvedimui pašalinių darbų paskolino:

III-čias Pittsburgo rajonas 25.00
J.Kotosky, McKees Rocks, Pa. 50.00
Buvo 275.00. Viso 350.00
Nupirkta raidžių už 59.41
Tą atėmus lieka 290.59

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Cambridge, Mass. krikščynose F.Kiburio sunaus; J.Kiburis (naujai užgimęs) 75c. P.Kauneckis 51c. K.Petkus, F.Liudovič, V.Jauga, L.Joussas, K.Vaitkus. J.Petkus, A.Čekanauskaitė, V.Danielius - po 25c. Viso 3.26.
McKees Rocks, Pa. 50 kuopos susirinkime: J.Lukoševyčius 1.00. J.Baltušis, J.Aviža, A.Tilla - po 50c. C.Tusklenis K.Tamošius, S.Mickevycius - po 25c. Viso 3.25c.
Pana, Ill. prakalbose: F.Užpera 1.00. V.Venclova, A.Salaševyčius, S.Stockus, J.Puodžiūnas - po 50c. P.Dzepojoniū 40c. J.Kamincas, M.Lazdauckas, J.Gustaitis, J.Ragutis, J.Zadjackas, K.Rackauckas, M.Vaškelis, J.Kucevycius. J.Dilbaitis J.Burdzellauckas, V.Zvinakis - po 25c. J.Rutkauckas 15c. Zaviackas 20c. Viso (atitiraukus 1.50 lėšų pareng. prak.) 5.00.
Cambridgeport, Mass. prakalbose: K.Vaišvilas K.Petkon - po 1.00. M.Kaminokas J.Dergen F.Josevyčius J.P.Raulinaitis M.Raulinaitienė - po 50c. T.Stanis L.Grikaitis K.Armonas J.Grimalis V.Tiškus P.Bušuidas S.Birman J.Zelkis J.Blažys, Ivaškevycius - po 25c. Viso 7.42.
Worcester, Mass. pas V.Kapsuką: A.J.M. ir A.Matusa - po 1.00. T.S.Rubikas J.Zubas K.Dielininkas M.Dielininkienė A.Krapkaitis A.Peltes - po 50c. J.Tumosa 45c. A.Balsiūnas 80c. O.Kupsčiūtė M.V.Kupstionė K.Sunckis A.Bunikis J.Bacevyčius - po 25c. Dusevyčius 50c. Viso 7.75.
So. Boston, Mass. J.Navicko vestuvėse: J.Navickas (jau-navedis) 2.00. J.Žvingilienė P.Latvinskis K.Sidlauckas A.Alminavyčiūtė - po 1.00. M.Navickienė M.Raulinaitienė J.P.Raulinaitis J.Undzius J.Zubas - po 50c. Socialistas K.Prata-pas M.Mickevycienė J.Mickevycius - po 25c. Viso 9.50.
Nuo „Kovos“ adm. už paveikalus 1.50
Buvo 895.45
Viso 933.13

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J.O.Szirvydas,

Aukos Rutkaus brošiūrėlei:

F.Dulskis, Ketchikan, Alaska 1.00
A.Velioniškis, Allegheny, Pa. 65c.
P.Kietis, Monte Cristi, Wash. 2.00
Buvo 33.00 Viso 36.65

K.Rutkus.

Pittsburgiečiams.

Lietuvių Mokslo Ds-stės name 142 Ohio St. Pittsburg, Pa. atsibus dydžios prakalbalbos kur kalbės drgg. Marija Ūlyta, F.J. Bagočius ir J.Lukoševyčius revoliucijonierius iš Maskolijos. Atsibus 2 val. po pietų. Nepraleiskit progos ateit. Po prakalbomis bus reorganizacija 6-tos kuopos LSS. ir sutvėrimas prie jos teatrališkos grupos. Visi draugai norinti tame darbe dalyvauti nepraleiskit progos neatėję. KOMITETAS.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F.Bagočius 148 Ohio st. McKees Rocks, Pa.
J.Želvis, 711 W.Lombard St. Baltimore, Md.
A.Kalinauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2nd st. Philadelphia Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str. New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.

A.STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A.D ir 2 ula it is, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.
T.Kubilsky, 66 Porter ave. Brockton, Mass
J.Keršis, Box 328 Wilmerding, Pa.
V.Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
J.Kvedera, 512 W.Barre st. Baltimore, Md.
P.Kačiulis, 512 w. Barre st. Baltimore, Md.
J.Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A.Dumbria, Box 512 Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
S.STANKEVYCIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B.Kondratavycius, Box 659 Wilmerding, Pa.
J.Vaitkevycius, 40 Walnut st. New Haven, Conn
J.Jasulevycius, Bx 6 Minersville, Pa.
P.Meškis, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P.Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A.Kašuba, 129 Joseph ave. Rochester, N.Y.
J.Lukoševyčius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atsitūna 4-tame ūtarninke kožno mėnesio. Laisvės Klubo salėje, po nr. 913 So 2-nd st. 8 val. v. Diskusijų susirinkimai atsitūna kožn nedėl. 2 val. po piet, po No. 407 So. 3rd st. Sekr. P.Jonaitis, 665 N Park ave.
Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturturis syklus mėnesy: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainų: 2-rą ir 3-čią nedėlieni, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. 'Susir. atsitūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st.

Organiz. I.P.Lapinskas, 2012 Lakeside ave.
Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSS. susirinkimai atsitūna sekančiais: 1-mas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbomis; antras mėn. susirinkimas atsitūbs paskutiniam nedėlieni kožno mėn. 1 val. po pietų, Radavyčiaus salėje, po No. 942 w. 83rd st.
Organizatorius P.M.Kaitis, 221 Wabansia av.
New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėlieni kožno mėnesio, svetainė „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 6 d. Spalio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuoširdžiai kviečiami. J.Kazlauckas, 2216 Tustin st.
Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėlienių kiekvieno mėnesio, po No. 323 Clifford str. Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.
Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėlieni kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 487 So. Grant st. KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare. Sekr. F.Lingis, 263 Elm str.
Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsitūba kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.
Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P.Grinius, 210 S. Eutaw st.
Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėlieni kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J.Lietuvniko.

Prat. rašt. J.RAMANAUCKAS Box 181.
Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.
Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.
Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Praeidė nuo 2 val. po pietų Teipgi bus laikomi susirinkimai kožn ponedėlį duo 7.30 vakare e etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y. Sekr. M.Jokubauskas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M.Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi duos mėnesy: po 1-am pirmą nedėlieni ir po 15-tam: 2 val.
Skr. S.SZIMAS, 1075 Blue Island av.
Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną ant-ą ir paskutinį Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as su-

sirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. A.Gustaitis.
Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seredą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kėrtis Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas būva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras - lavinimoj arba apšvietos. KOMITETAS.
Naugatucko ir Union Cyt'les, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

Westville, Ill. 26-ta LSS. kuopa laikys susirinkimus: mėnesinius kas antrą nedėlieni, diskusijų kas paskutinį ned. kožno mėnesio, 2 val. po piet. KOMITETAS.
New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas serods vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.
Senadorio 23-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi sąvalti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 4. KOMITETAS.
Springfield, Ill. 29-ta kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėlieni kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Paddy William, po nr. 122½ N 6-th st. Sekr. V.Burba, 1924 N 9-th st.

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeriu 114 Riverdale Ave. KOMITETAS.
So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kožno mėnesio 7 val, vakare pas drg. F.Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsitūba sekančiais: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėlieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 889 Bank str. KOMITETAS.
Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėlieni po 1-mam po No. 114 S. Spring Str. A Žlugda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsitūba du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquaters klube 16 Mechanic st.
Fin. Sekr. V.Narijauckas, 38 Providence st.
Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėlieni, po No. 426 Main str. Org. J.G.SAGEVYČIUS.
Easton, Pa. 42-ra kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią subatvakarį kožno mėnesio, po No. 134 Church str. KOMITETAS

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėlieni kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių KOMITETAS.
Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėlieni kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J.Apalianskio 162 First st. 5v. vakare. Sekr. P. Norkus, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsitūbs sekančiais: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėlieni kožno mėn. po No.304 W.Centre str. Sekr. J.MICKUNAS, 1233 E. Pine str
Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus duos mėnesy - po kožnos 10-tos ir 25-tos seredoms. Rašt. J.Kaminekas, 2 w. Dewitt st.
Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsitūb 3-čiam nedėlieni kožno mėnesio po N 21 Arch Str. S.STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadieni kožno mėnesio, 3¼ po pietų, pas kuopos sekretorių K.Lukoševyčių, 11 Locust st.
Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėlieni kožno mėnesio 2¼ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje. Org. J.Martinkaitis, 141 Crosby Str.
New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėlieni kožno mėn., antrą val. po pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe Ave A. ir Ave. B. Kuopos Sekr. P.J.Sinkus, 551 W 50th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dieni mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkvičiam ir prašom atsilvest naujų. Sekr. A.ŽUKAUKA.
Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolantiame po 15-tos mėnesio dienos nedėlieni, nuo 3 val. po pietų.
Org. D.Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55 ta LSS. kuopa laikis susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėlidienį mėnesio, 5.30 po piet, pas Joną Jaseliūną 1108 Magnolia st.

Sekr. J. Stasevyčius, Bx 41 Sta. A.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėlidienius, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J. SMALIS, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėlidienį mėnesio, L.N. Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą sereidą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturas salėj.

Sekretorius J. Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas pirmą ir 3-čią nedėlidienį kožno mėnesio po nr. 23 Broadway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas trečią nedėlidienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniame ketverge kožno mėn., Lietuvių Ukešų Klubo svetainėj 765 Western Ave.

Sekr. S. Danilavyčius, 32 Linden st.

Riverton, Ill. 62 kp. laikys susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsi- būna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluoee kas 2-ram sereidos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesį, N.E. Cor. Front & Walnut Sts. KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsi- bus kas 2-rą ir 4-tą nedėlidienį kožno mėnesio, 3/4 val. po pietų, pas S. Keršį, 36 Lincoln st. Sekr. J. Kugis.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laikys susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėlidienį kožno mėnesio 3 val. po piet. J. Rasimo salėj. Sekr. C. Rice, Box 3.

Cambridgeport, Mass. kuopa laikys susirinkimus kas pir- mą ir antrą panedėliį kožno mėn., 7 val. vakare, ant Bur- leigh st. Sekr. K. Armonas.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsan- čios yra gaunamos, teipgi užrašinėju vi- sus liet. laikraščius. Kiekvieno sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, idėdams už 2c. markę. Knygnams sutaisau knygas, apdarau ir suregystrovoju. Kreipkitės visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagocius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

DIDŽIAUSE COURTNEY, Pa.

LIETUVIŠKA VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVE

D. Lekavyčiaus,

kurs turi puikią salę šokiams ir susirinkimams, užlaiko gerus arklius dėl perkraustymo, važi- nėja alų. Kas tik ko reikalautų, visų pirmu tesi- kreipia į mane, o liks užganėdintu. [39]

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prašalina skilvio nežlebčiojimą, vidurių užkietėjimą, prie- tvarą, galvos skaudėjimą, karštį, svaigulį ir kitas negales, pa- einančias nuo skilvio.

Bonka 30 centų.

Sutaisė Aptiekorius

E. W. Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

PHILADELPHIA, Pa. (41)

Draugai lietuviai

pas sava!

Cigarai geriausio tabako ir gardžiausias a- lus už viso miesto; *stiklų didesnių niekur ne- gausit, kaip pas Tamošiūną.* Atsilankykit, o būsit užganėdinti.

A. Tamošiūnas,

1183 Michigan Av. DETROIT, Mich.

PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagiausia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per ciga- rai! Net iš pačio Kubos atvežti. Kas sykj atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kova“.

KAS DAR NEBUVO PAS MANĘ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas telp pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pi- nigus mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu. Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsiėaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [40]

Dr. A. Yolf,

Geriausias dantu gydytojas.

Ištraukia dantis be skaudumo, gydo ir plumbiravoja juos, įdeda padirbtus dantis. Pirmą kasdieną ligonbutij Fabljani nuo 8 val. iš ryto iki 1 v. po pietų ir nuo 3 val. po pietų iki 9 v. vakare; nedėlidieniais nuo 8 val. iš ryto iki 4 po pietų.

941 Christian Str. PHILADELPHIA, Pa. (9)

Keystone Phone Main 14-25
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai išpopieruoju

ir išmalevoju sienas.

Darbą atlieku kuogeriausiai ir už visai žemą prekę. Kreipkis į mane, o busi užganėdintas.

V. Silverman, 1010 So. 2-nd st.

Philadelphia, Pa. (1)

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam sąna- riui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.

(14-39) ALLEGHENY, PA.

**Ant Akmenu
Railroad Lalkrodėlis**

Patentuotas regula-
torius, ausuke užsuka-
mas ir nustatomas, vy-
riškas ar moteriškas, 18
K auksuotas, dvigubi
„Hunting“ lukštai, gra-
žiai iškvietkuotas. Tik-
rai gerai rodo. *Yra vi-
sur vartojamas geležinkelio tarnų, kaipo ge-
riausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.*

Šį laikrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su paveljimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasi- imk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie lai- krodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencit- gėlį su kompasu dyka.

EXCELSIOR WATCH CO.,
52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakordžių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu naria LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių Lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapsų, alaus, giros ir porterio. Re- kia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gėrimus. Todėl lie- guviai nepralengkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kova“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 — W. (17-42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausių ir smagiausių alų iš Terre Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet paties aukš- čiausio laipsnio, tas pats ir su vynu, šnapsu ir kitais gerimais Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str.,

ALLEGHENY, Pa.

Abu telefonai.

[17-42]

„Kova“

16

Išėina kas pėtnyčia. Prenumera į visas **„KOVA“** The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.

metams	\$ 2.00	Subscription rates:	One year in all parts of the world,	\$ 2.00;
pusmečiui	\$ 1.00	Subscription rates:	Six months	\$ 1.00.

Apparsinimų prekė:
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; per metus 10.00

Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokių reikalavimų susirašant, adresuokite:

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

„Žarija“

vienintelis nedėlinis lietuvių darbininkų, bežemių ir mažazemių laikraštis!

Tai yra tikriausias rankpelių reikalų apgynėjas ir didžiausias dabartinis mūsų valdžios ir ponų priešas.

Galima gauti „Kovos“ redakcijoje pavieniais NN, arba užsirašyti visiems metams. Agentai, kurie jims „Žariją“ per „K“ redakciją, gaus 35 proc.

Kaina užsieniuose: metams 4 rub.; pusmečiui 2 rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS,**
Tilto (Mostovaja) gatvė, N 17, b. 2,
„ŽARIJOS“ REDAKCIJA.

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvuojantis, kuriame daktarų patyrimai turi didelį pasisekimą ir pažinimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausia pasekme ir pasišventimu išgydo užsėdintas ligas bei visokias silpnības vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei nesveikūmams, o nieka neįstengę išgydyti, kad kreiptųsi į šitą INSTITUTĄ, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir pagelbės sveikatai. Su vaistais drauge reikalingus pamokinius per laisvą (lietuviškai), kaip reikia apsielti, taip išaiškintimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia, delei mažumo vietos, talpiname nors vieną:

Garbingas Collins New York Medical Institutas!

Prasau priimt širdingą padėkavonę (kuria gali ir pagarsint) už pagelbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų perleidau, bet negelbėjo ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsisaukiau pas Jumis prašant: „gą: skandėjimą krūtims ir pečių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpnėjimą visam, kaip kosėjimą ir skrepliavimą, galvos skandėjimą, svaigimą, vidurių nedirbimą, — tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisuntėt ir suvartojau, pasilikau visai sveikas, už tai užžemintai dėkavoju. Gailla, kad iš kart prie Jus nesisaukiau. Su godone M.Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstančius tokių padėkavonių galima perstatyti.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėliojant atsiskaukt, kaip asabiškai, taip rašant (lietuviškai) ligos praeltį ir dabartinį stovį. Ką skauda, arba kokia liga kaip senel sergate, ar gydeisi pirmiau kur, kiek turit metų amžiaus, vyras ar moteris, vedę ar ne, ir viską tą, ką jauti sau kenkiančio sveikata. Adrsuokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R.MIELKE, Medical Direktor.

140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Ofisą priimami nuo 10 išryto iki 1 ir nuo 2 iki 5 val. po piet. Šventadieniais išryto 10 iki 1 val. po piet.

Dr. A.L.Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
Vyriskas, Moteriskas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedėliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**
Telefonas **Yards 7399.**

DIDŽIAUSE LIETUVIŠKA CIGARŲ
DIRBTUVE PITTSBURGE

broliu Fredberg,
317 Water Str.

Užlaiko visoki tabaką, pipkes, dirba cigarus ir cigaretes: Kriautvininkus ir šiaip lietuvius užprašome atsilankyti, mes kožnam širdingai patarnausime [39]

P. Y. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kaipo

**All Nations Deposit
Bank.**

(Visų Tautų Banka)

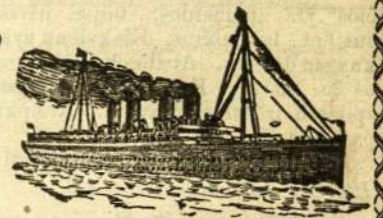

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Šv. Valstijoje, čarteriuta, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsiėdėjimui ir moka kevirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro daviernaestis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdėjimo galit priqlat pačto Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojuas bus išaištos bankavos knygutės.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA angliskos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be asat [byst] žvėris; o-ght [elt] astuoni; eye [al] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokiniojo. 222 abrozeliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Puslapių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti. be pagalbos mokytojuas. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62 New York.